FOTO ATLAS

SAYI 27 / 2019 FİYATI 14.00 TL KKTC FİYATI 17.50 TL

ISSN 1306-1445

NO: 2019/01

Doğru yerde doğru zamanda

ARKEOLOJİ VE FOTOĞRAF | TEK KAREYE SIKIŞAN ZAMAN | CEPTEKİ FOTOĞRAF MAKİNESİ
GURBETÇİ KAHVELERİ | YOL HİKÂYESİ | MAVİ BASKI | İZİNSİZ KULLANMA!
ATLAS FOTOĞRAFÇILARI ANLATIYOR: ALTERNATİF EKİPMAN

Bir fotoğraf karesinden daha fazladır

BURSA

Bursa; gelenekle geleceği bugünde buluşturan şehirdir. Muhteşem doğası, kadim tarihi, zengin kültürü, termal kaynaklarıyla bir fotoğraf karesine sığmayan güzellikler diyarıdır Bursa.

/bursabuyuksehir

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ÖZHAN ÖZDE

Fotoğrafın her açısı

Atlas'ın yıllara dayanan birikiminin ürünü FotoAtlas, 2019 sayısında yine fotoğrafın engin dünyasına açılıyor. Fotoğrafı hem teknik hem estetik yönleriyle inceleyip her seviyeden fotoğrafçıya seslenen başlıklara yer veriyor.

Bu sayıda Atlas fotoğrafçıları, büyük gövdeli makine ve lenslerin kullanımının mümkün olmadığı zamanlarda hangi alternatif ekipmanlara başvurduklarını örnek karelerle anlattı. Cep telefonlarının fotoğraf ve video yetenekleri günümüzde neredeyse fotoğraf makinelerini yakalamış durumda. Atlas fotoğrafçısı Turgut Tarhan, Huawei P30 Pro ile İstanbul'u dolaştı ve çektiği fotoğraflar eşliğinde yorumlarını yazdı. Tarhan, "Hareket Serisi" başlığında ise belli bir sürecin tüm aşamalarının tek bir fotoğrafa nasıl sığdırıldığını gösterdi.

Yeni sayıda ayrıca Özhan Özde, fotoğraf çekimlerinde konum ve zamanı belirlemenin, en uygun koşulları yakalamanın inceliklerini anlattı. Tolga Ünsün, geleneksel Cyanotype yöntemini, son yıllarda tekrar yıldızı parlayan bu tekniğin özelliklerini kaleme aldı. Altay Tuz "Sadece Üyeler", Serkan Çolak ise "On the Road" portfolyolarıyla FotoAtlas sayfalarına konuk oldu.

Arkeolojik alanların, eserlerin, çalışmaların fotoğraflanması, belgeleme amacı taşıdığı için farklı teknikler gerektiriyor. Aykan Özener, bu işin inceliklerini FotoAtlas okurları için yazdı. Avukat Pınar Sönmez ise iktibas ve intihalin sınırlarını, intihal durumunda fotoğrafçıların hangi hukuki yollara başvurabileceğini anlattı.

FotoAtlas'ın 2019 sayısında ayrıca Servet Dilber yeni fotoğraf makinesi modellerini ayrıntılı olarak tanıtıyor.

KANSU ŞARMAN

İÇİNDEKİLER

6 FOTOĞRAFTA YÖN VE IŞIK
Doğru yerde, doğru zamanda

18 HAREKET SERİSİ
Tek kareye sıkışan zaman

24 FOTOĞRAFTA İKTİBAS VE İNTİHAL
İzinsiz kullanma!

26 MAVİ BASKI/CYANOTYPE
Mavi huydur bende

32 ARKEOLOJİ VE FOTOĞRAF
Tarihi belgelemek

44 HUAWEI P30 PRO
Cepteki fotoğraf makinesi

54 PORTFOLYO
Yol hikâyesi

60 ATLAS FOTOĞRAFÇILARI ANLATIYOR
Alternatif ekipman

72 PORTFOLYO
Gurbetçi kahveleri

80 YENİ MODELLER 2019
Küçük ve aynasız

2019
SAYI 27

KAPAK FOTOĞRAFI:
TURGUT TARHAN

Yayıncı
Doğan Burda
Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

İcra Kurulu Başkanı
Cem M. Başar

Yayın Direktörü
Murat Köksal

Yayın Yönetmeni
Kansu Şarman

Yazı İşleri Müdürü (sorumlu)
Mustafa Türker Erşen

Yayın Danışmanı
Servet Dilber

Görsel Yönetmen: Tolga Çoruh
Tasarım: Bahadır Erşık

Haber Müdürü: Nazlı Kurt
Araştırma: Tevfik Taş

Fotoğraf Kurulu
Gökhan Tan *(Fotoğraf Danışmanı)*, Yasin Akgül, Sinan Anadol, Ali Murat Atay, Şebnem Eraş, Umut Kaçar, Selim Kaya, İzzet Keribar, Ali Ethem Keskin, Zafer Kızılkaya, Ufuk Sarışen, Tolga Sezgin, Turgut Tarhan, Hakan Öge, Mustafa Seven, Kerem Yücel

Yazı Kurulu
Füsun Arman, Rüstem Aslan (Arkeoloji), Oya Ayman, Cenk Durmuşkâhya (Botanik), Yard. Doç. Dr. Yıldırım Güngör (Jeoloji), Nedim Gürsel, Prof. Dr. Necmi Karul, Serkan Ocak, Prof. Dr. İlber Ortaylı, Tülay Zihli Özgür, Selcen Pirge, Yeşim Pütgül, Melih Şabanoğlu, Mehmet Sait Taşkıran

Katkıda Bulunanlar
Serkan Çolak, Ali İhsan Gökçen, Tolga İldun, Şahan Nuhoğlu, Aykan Özener, Özhan Özde, Ersin Parmaksız (düzelti), Pınar Sönmez, Altay Tuz, Tolga Ünsün

Etkinlik ve Proje Direktörü: Ali Erman İleri

Marka Müdürü: Ayşegül Parlayan

Ankara Temsilcisi: Erdal İpekeşen
0 312 207 00 71
atlas@doganburda.com www.atlasdergisi.com

Yönetim
Tüzel Kişi Temsilcisi: Mehmet Rauf Ateş
Satış ve Dağıtım Direktörü: Egemen Erkorol
Finans Direktörü: Didem Kurucu
Üretim Planlama Direktörü: Yakup Kurtulmuş

Reklam
Grup Başkanı: Nisa Aslı Erten Çokça
Grup Başkan Yardımcısı: Neslihan Can
Satış Koordinatörü: Burcu Kevser Karaçam
Satış Müdürü: Hatice Tarhan - Ecem Arda
Teknik Müdür: Ayfer Kaygun Buka **Tel:** 0 212 336 53 61-62

Rezervasyon: Tel: 0 212 336 53 00 - 57 - 59 - Faks: 0 212 336 53 92 - 93
Ankara Reklam: Beliz Balıbey
Tel: 0 312 207 00 72 - 73
Hedef Sayfalar: Tel: 0 212 336 53 70 - **Faks:** 0 212 336 53 91
Bölgeler Reklam Satış Müdürü: Dilek Ünlü **Tel:** 0 212 336 53 72
Faks: 0 212 336 53 91

Yönetim Yeri
Kuştepe Mahallesi, Mecidiyeköy Yolu Cad. No: 12 Trump Towers, Kule 2
Kat: 21-23, 34387, Şişli, İstanbul
Tel: 0 212 410 32 00 **Faks:** 0 212 410 35 81

Baskı
Bilnet Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1. Cad. No:16 Ümraniye-STANBUL
Tel: 444 44 03 • Fax: (0216) 365 99 07-08
Sertifika No: 42716

Dağıtım
Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.

Yayın Türü: Yerel, Süreli, Dönemsel

üyesidir.

© FotoAtlas dergisi, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. FotoAtlas dergisinin isim ve yayın hakkı Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

DB Okur Hizmetleri Hattı: 0 212 478 0 300
okurhizmetleri@doganburda.com
DB Abone Hizmetleri Hattı: 0 212 478 0 300
Faks: 0 212 410 35 12-13
abone@doganburda.com - www.doganburda.com
Her gün saat 09:00 - 22:00 arasında hizmet verilmektedir.

Nikon

Z 7

AYNASIZ
YENİDEN YARATILDI

GELECEĞİ AYRINTIDA GÖRÜN

TAMAMEN YENİ AYNASIZ SİSTEM | YENİ Z BAYONET & NIKKOR Z LENSLER

45.7 MP | ISO 64-25600 | 493 AF NOKTASI | QUAD VGA EVF

5 AXIS VR | SANİYEDE 9 KARE

NIKKOR F LENSLER İLE UYUMLULUK*

FX 4K UHD 8K TIME-LAPSE

karacasulu

CAPTURE TOMORROW

*Adaptör ile kullanıldığında. Bazı lensler için sınırlamalar uygulanabilir.

FOTOĞRAFTA YÖN VE IŞIK

Doğru yerde, doğru zamanda

Konum ve zaman, fotoğraf çekimlerinde göz önünde bulundurulması gereken başlıca unsurlar. Gelişen teknoloji, artık fotoğrafçılara en uygun koşulların belirlenmesinde büyük kolaylıklar sağlıyor.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR **ÖZHAN ÖZDE**

Günbatımında Bolkarlar'ın yamaçları etkileyici renklere bürünüyor.

Aladağlar'ın pek gidilmeyen yamaçları ve vadileri için yapılacak bir ön araştırma, Kapuzbaşı Şelaleleri'nde farklı kadrajlar elde etme fırsatı yaratabilir.

En klasik fotoğraf sözlerinden biri olan "doğru yerde ve doğru zamanda olmak", fotoğrafçının bu kavramları ele alış biçimine göre şekillenir. Konum ve zaman kavramlarına dair bilgiler, günümüzün teknolojik imkânları ile oldukça zengin bir içerikle elde edilerek fotoğraf çekim planlarına dönüştürülebilir. Etkili bir çekim planı, fotoğrafın her alanında, beklenilen ya da arzu edilen fotoğrafın oluşumuna katkı sağlar.

Doğa ve manzara fotoğrafları, gece çekimleri, seyahat fotoğrafları gibi özel alanlarda ise istenilen sonucu elde edebilmek için plansız hareket edilmemesi önerilir. Fotoğraf, doğası gereği her an fırsatları gözlemeyi ya da sürprizlere hazırlıklı olmayı gerektirir. Hazırlıklı olmak, görebilmeyi ve tanık olabilmeyi sağlayacaktır.

Doğru konum

Fotoğrafçı, ilgilendiği ve fotoğraflamak istediği yerler konusunda çeşitli araştırmalar yapar. Daha önce yayımlanmış fotoğrafları, ilgili kitap ve dergileri, internet ortamını inceler, bölge hakkında bilgisi olan kişiler ile görüşür ve hangi yerin hangi şekilde fotoğrafını çekeceğiyle ile ilgili fikirler üretir. Kadrajına almak istediği içeriğe göre karar

verir. Fotoğrafın çekileceği yer belirlenince, çekimin yapılacağı konum ya da konumların tam olarak tespit edilmesi gerekir. Bu konum belirleme işlemi için genelde iki yöntem tercih edilir. Keşif gezisi yapmak ve harita kullanmak. Çekim için bir zaman problemi yoksa, her iki yöntemi birlikte uygulamak, en sağlıklı konum bilgisine sahip olmak ve daha etkili bir çekim planı yapmak için idealdir. Keşif için yeterli zaman yoksa ya da maliyeti çok yüksekse, harita bilgileri kullanarak çekimin yapılacağı konumu belirlemek, elimizdeki tek yöntem olarak karşımıza çıkar ve büyük önem taşır.

Doğru zaman

Mevsimler coğrafyada görünen unsurları etkilediği gibi hayatı da etkiler. Karla kaplı bir dağ manzarasının yazın elde edilemeyeceği gibi kalabalık bir plaj fotoğrafı da kışın elde edilemez. Geniş yapraklı ağaçların sonbaharda oluşturduğu renkler, bulundukları yere göre yılın birkaç haftası hariç pek görülemez. Konum seçiminin doğruluğu, doğru zaman seçimi ile birlikte anlam ifade eder. Fotoğraf çekilecek yeri belirlerken yapılan araştırmanın oldukça benzeri, çekimin yapılacağı zamanı belirlemek için de yapılır ve çekime uygun bir zaman aralığı tespit edilir. Kesin çekim tarihlerine

Şavşat'tan Yalnızçam Dağları'na bakarken günün ilk ışıkları tercih edilirse, ilgi çekici detaylara sahip fotoğraflar elde edilebilir.

Narman Peri Bacaları gibi özel unsurlar fotoğraflanırken günbatımının hemen sonrası beklenirse, gölgelerden detay alabilme fırsatı yakalanabilir (üstte). Nallıhan gündoğumu renkleriyle (altta). Drone ile çekilmiş fotoğraf, Kuşadası ve Güvercinada'ya farklı bir gözle bakmayı sağlıyor (karşı sayfada, üstte). Karçallar, en güzel sonbahar manzaralarının yakalanabileceği yerlerden (karşı sayfada, altta).

bulut, sis, fırtına, yağış durumunu içeren hava tahminleri ile karar verilmeye çalışılır.

Doğru ışık

Fotoğrafın yapıtaşı olan ışık, gündüz ışık kaynağı olan güneşin durumuyla, gece ay başta olmak üzere yıldızların ve diğer gökyüzü unsurlarının durumları ile değerlendirilir. Güneş doğmadan önce ve battıktan sonraki mavi saatler, güneşin doğduğu ve battığı an, güneş doğduktan sonra ve batmadan önceki altın saatler, fotoğrafçı tarafından çekime gitmeden önce incelenir ve uygun ışık koşullarına göre çekim saatlerine karar verilir. Gün ışığında değil de gece çekim yapılacaksa, ayın doğduğu ve battığı saatler dikkate alınarak plan yapılır.

Çekim planı yaparken navigasyon, hava durumu tahminleri, ışık saatleri, gök cisimlerinin konumu hakkında çok detaylı bilgiler veren bilgisayar, tablet ve cep telefonu uygulamaları, kullanım kolaylığı ile fotoğrafçılar için benzersiz seçenekler sunuyor.

Fotoğrafçılar için navigasyon

Harita, 2000'li yıllardan önce kâğıt ya da plastik üzerine basılmış paftalardan ibaretti. Öncelikli amacı askeri uygulamalar olan detaylı haritalara ulaşabilmek oldukça zordu. Örneğin ülkemizde dönemin detaylı haritalarından kabul edilen Harita

Genel Komutanlığı tarafından üretilmiş 1/25.000 ölçekli haritalar, konumlarına göre "Hizmete Özel" ya da "Çok Gizli" ibareleri taşıdığı için sivil amaçlar ile kullanılamıyordu. (Güncel haritalar www.harita.gov.tr/urunler bağlantısından incelenebilir.) Fotoğrafçı, bölgeye dair harita elde edebilmiş ise bu harita üzerinde çalışarak uygun fotoğraf konumlarını belirleyebiliyordu. Bölgeye gittiğinde ise yine bu harita üzerinde kendi konumunu belirlemek ve gitmek istediği konuma ulaşabilmek için bir rota çizmek zorundaydı. Elbette bu planı yapabilmek için ciddi harita ve yön bulma bilgisi ve becerisi gerekiyordu.

Bu durum, ABD Savunma Bakanlığı tarafından geliştirilen Küresel Konumlandırma Sistemi'nin (Global Positioning System) 2000'li yılların başından itibaren sivil amaçlarla kullanıma açılması ile tamamen değişti. Garmin ve Magellan gibi firmaların ürettiği özel GPS cihazlarını ve bu cihazlar için tasarlanmış dijital haritaları satın almak, rota planlamak için yeterliydi. 2004 yılında Qualcomm firmasının cep telefonlarında kullanılabilen assisted-GPS modülünü duyurması ile ayrı bir cihaz ya da harita satın alma gerekliliği de ortadan kalktı. GPS kullanımının yaygınlaşması ile birlikte, küresel ölçekte her ihtiyacı karşılayacak kadar detaylı dijital haritalar hazırlandı ve kullanıcıların erişimine açıldı.

Google firmasının sayısal haritacılık alanında yaptığı devrim neticesinde bilgisayarlar için geliştirdiği Google Earth uygulaması ve hemen ardından gelişen cep telefonları ve tabletler için güncellediği Google Maps (*www.google.com/maps*) uygulaması, fotoğraf planı yaparken başka bir haritaya ihtiyaç duyulmamasına sebep oldu. Google firmasından sonra elbette pek çok yazılım firması da sayısal haritacılık alanında yerini aldı.

Günümüzde, fotoğrafçının güncel konumunu, yüksek doğruluk oranı ile belirleyebilmesi için tek yapması gereken, cep telefonunda tercih ettiği harita uygulamasını açmak ve cep telefonunun konum servisini (assisted-GPS) aktif hale getirmek. Böylelikle saniyeler içinde, seçilen harita arka planı üzerinde, nerede bulunulduğu rahatlıkla görülebiliyor.

Rota oluşturmak

Fotoğraf çekilecek konuma karar verdikten sonra Google Haritalar üzerinde basitçe bu konumu işaretlemek ve yol tarifi alarak seçenekleri incelemek, rota alternatiflerini değerlendirmek adına en pratik ve etkili yol. Google firmasının web üzerinde yer alan bu ücretsiz hizmeti, Google Haritalar uygulaması olarak Android ve iOS işletim sistemi kullanan tüm cep telefonları ve tabletlerde de mevcut.

Google Haritalar uygulaması hem arka planda seçilen haritayı yüklemek hem de yol tarifi yapabilmek için çevrimiçi (on-line) internet hizmetine ihtiyaç duyuyor. Kullanılan mobil hattın kapsama alanı dışında kalan yerlerde ya da yurtdışında internet kullanım maliyetinin çok yüksek olduğu bölgelerde, bu şekilde çevrimiçi uygulama kullanmak ya mümkün olmuyor ya da yüksek maliyetlere katlanmak gerekiyor. Uygulama kendi içinde çevrimdışı (off-line) harita seçeneği bulundursa da kapsama alanları dışında alternatif uygulamalar tercih ediliyor.

Mobil çevrimdışı haritalar konusunda en çok tercih edilen uygulamalardan biri Maps.Me (https://tr.maps.me/). İnternet erişiminin sorunsuz olduğu bir yerde istenilen tüm çevrimdışı haritalar, uygulamanın kullanılacağı cep telefonu ya da tablete indirilebiliyor. Mobil hattın kapsama alanı dışında

Hamburg'un tarihi yapıları ve kanallarında mavi saatler (üstte, solda). Uşak'ta bulunan Taşyaran Vadisi, sahip olduğu özel doku ve farklılığıyla doğa fotoğrafçıları tarafından fark edilmeyi bekliyor (üstte, sağda).

(ya da yurtdışında) cep telefonu ya da tabletin aktif a-GPS özelliği ile sorunsuzca kullanılabiliyor ve rota alternatifleri oluşturulabiliyor. Fotoğraf çekilen noktalar ve ilgi noktaları bu uygulama içerisinde kayıt edilebiliyor.

İlgi duyulan bölge ile ilgili daha detaylı araştırma yapmak ve karayollarından ziyade yürüyüş yollarını da incelemek için Wikiloc (https://tr.wikiloc.com/) uygulaması oldukça kullanışlı. Bu uygulama ile yürüyüş yaparken patikayı kaydedebiliyor ve Wikiloc sistemi üzerinden herkesle paylaşabiliyorsunuz. Sistem içerisinde dünya genelinde kayıtlı 11,5 milyon rota mevcut.

EXIF bilgileri içerindeki GPS verileri

GPS teknolojisinin yaygınlaşması ile birlikte fotoğraf makinesi üreticileri, dijital fotoğraf düzenleme yazılımları ve internet üzerinde yer alan fotoğraf paylaşım platformları, ürün ve hizmetlerini konum bilgilerini kullanabilecek şekilde güncellediler.

Güncel fotoğraf makinelerinin bir bölümü kendi içerisinde özel bir GPS modülü barındırabiliyor ya da fotoğraf makinesi marka ve modeline uygun harici bir GPS modülü alınıp kullanılabiliyor.

Dijital fotoğraf düzenleme yazılımları sektörünün lideri Adobe firmasının Adobe Creative Cloud Fotoğraf planı içinde yer alan Lightroom uygulamasında yer verdiği Harita (Map) sekmesi, fotoğraf makinesi tarafından otomatik olarak sağlanan ya da kullanıcının manuel olarak kaydettiği coğrafi koordinatı, Google Haritalar altyapısından aldığı harita üzerinde gösterebiliyor. Facebook, Instagram, 500px ve Flickr gibi fotoğraf paylaşım platformları ise fotoğrafın EXIF bilgileri içinde yer alan GPS verilerini işleyerek kendi ara yüzlerinde yer veriyor ya da seçenekler sunuyorlar ●

Coğrafik meta verinin EXIF bilgilerine eklenmesi

Bu konuda iki örnek üzerinden ilerlemekte fayda var. Fotoğraf çekmek için kullandığımız makinede GPS özelliği varsa, fotoğraf çekildiği anda otomatik olarak GPS verilerini EXIF bilgileri içerisine kaydedecektir. Bu durumun en güncel örnekleri Drone fotoğraflarının Adobe Lightroom uygulamasındaki Harita-Map sekmesinde izlenebilir.

Fotoğraf çektiğimiz her noktayı çok detaylı inceleyebilir ve sadece koordinatları değil, çekim yüksekliğini de burada inceleyebiliriz.

İkinci örneğimizde, kullandığımız fotoğraf makinesi kendi içerisinde bir GPS modülü barındırmıyor. Fotoğrafı çektiğimiz konumu yanımızda olan cep telefonumuzda Google Haritalar ya da Maps.Me uygulaması ile işaretleyerek kayıt ettik.

Çekimden sonra bilgisayar başına döndüğümüzde Google Haritalar (https://www.google.com/maps) sitesini açıp kayıt ettiğimiz konumu buluyoruz.

Konuma sağ tıkladığımızda açılan menüde "Burası Neresi" seçeneğini tıklıyoruz.

37.771884, 35.394289 rakamları fotoğraf çektiğimiz noktanın coğrafi koordinatları. Mavi ile yazılmış bu rakamlara tekrar tıklıyoruz.

Aynı koordinatların başka bir metot ile yazılmış halini (37°46'18.8"N 35°23'39.4"E) görüntülüyor ve kopyalıyoruz. Çünkü Adobe Lightroom bu metotla yazılmış coğrafi koordinatları kullanıyor.

Fotoğrafı Adobe Lightroom'da açıyor ve GPS alanına kopyaladığımız koordinatları yapıştırıyoruz.

İşlediğimiz veriyi kaydetmek için, Metadata status kısmının sağında yer alan düğmeye tıklamak yeterli.

Meta veriyi işledikten sonra EXIF bilgilerini gören her program bu veriyi tekrar bize gösterecektir. Örneğin aynı fotoğrafı Adobe Bridge uygulamasında açtığımızda Meta Veriler içerisinde GPS verilerini rahatlıkla görebiliriz.

Burada dikkat edilmesi gereken konu Adobe Lightroom uygulamasının aksine, Adobe Bridge uygulaması, Google Haritalar sisteminin kullandığı coğrafi koordinat sistemini kullanmamaktadır.

37,46.3133N 35,23.6567E şekli ile görüntülenen bir metot kullanmaktadır.

Pratiklik açısından Google Haritalar ile Adobe Lightroom yazılımının birlikte kullanımı yeterlidir.

Fotoğraf dosyasındaki EXIF bilgisi sayesinde çekim yeri koordinatlarının yanı sıra fotoğrafın çekim zamanı, pozlama değerleri, beyaz ayarı, odak uzaklığı, çekim modu gibi teknik detaylara ulaşmak mümkün.

ASUS Mini PC ProArt PA90

Çalışma Ortamlarına Mükemmel Uyum

İş istasyonu sınıfında bir bilgisayar olan ISV sertifikalı ASUS Mini PC ProArt PA90, profesyonel içerik üretimi için ideal bir çözüm.

9. NESİL INTEL CORE işlemciler ve NVIDIA Quadro ekran kartlarıyla donatılan model, kavisli ve şık tasarımıyla tüm yaratıcı çalışma ortamlarına mükemmel uyum sağlıyor. Fotoğraf ve video düzenleme ile mimarlık, mühendislik ve üretim işlerindeki bilgisayar destekli tasarım (CAD) için mükemmel olan NVIDIA Quadro ekran kartları medya ve eğlence için de harika performans sunuyor. İki adet M.2 PCIe SSD ve 2,5 inç sabit disk yerleştirilebilen üçlü depolama tasarımıyla yüksek depolama kapasitesi sunan PA90,

yüksek bellek verimi ve ağır iş yüklerinde hızlı okuma ve yazma performansı için Intel Optane ve 64 GB'a kadar DDR4 bellek desteğine sahip olmasıyla göze çarpıyor.

PA90, sahip olduğu Thunderbolt 3 bağlantısıyla yüksek aktarım hızları ve birden fazla cihaza veya ekrana bağlanma imkânı sunuyor. Bilgisayarın sessiz ve verimli sıvı soğutma çözümü kararlı performans sağlarken, fan gürültüsünü de ortadan kaldırıyor, PA90'ın gelişmiş termal tasarımı yüksek performans ve uzun süreli dayanıklılık sunuyor.

BU BİR İLANDIR

Hava durumu tahminleri

Çekim yapılacak mevsime karar verdikten sonra, hava tahminlerini takip etmek ve bölgenin güncel hava durumu hakkında fikir sahibi olmak, fotoğrafçılar için çok faydalı. Cep telefonu uygulamalarının en popüler kategorisi olan hava tahmini konusunda yüzlerce uygulama mevcut. AccuWeather (*www.accuweather.com*), The Weather Channel (*www.weather.com*), Weather Underground (*www.wunderground.com*) web siteleri ve uygulamaları, küresel ölçekte hava tahmini verisi barındıran hizmetler sunuyor. Barındırdıkları veri miktarı ve analizleri oldukça fazla sayıda ve bu büyük kanalları dikkatle incelemek yorucu olabiliyor. Pek çok popüler web sitesinde olduğu gibi bu sitelerde de ciddi şekilde reklam alanı mevcut ve uygulamalarından reklamları kaldırmak için ayrıca ücret ödemek gerekiyor.

Fotoğrafçının genel ihtiyacı olan bulut ve yağış miktarı hakkında pratik ve hızlı bilgi alabilmek için Rain Viewer (*www.rainviewer.com*) gibi seçenekler de mevcut. Ana ekranda bulunan haritadan güncel bulut ve yağış bilgisi takip edilip günlük çekim planı oluşturulabiliyor.

Özel ışık saatleri

Hollanda'nın Amersfoort kenti, akşam ışıklarıyla daha da güzelleşiyor (altta, sağda). Aladağlar'da Büyük ve Küçük Demirkazık zirveleri arasında güneşin ilk ışıkları kendini gösteriyor (altta, solda).

Fotoğrafçılar arasında yaygın olarak kullanılan altın saatler ve mavi saatler kavramları için hesaplar yapmak, günümüzde neredeyse hiçbir fotoğrafçı tarafından kullanılmıyor.

Sunsurveyor (*www.sunsurveyor.com*) ve benzeri uygulamalar ile çekim lokasyonuna gitmeden önce, özel saatler ile ilgili detaylı tüm bilgiler basit bir liste şeklinde görüntülenebiliyor. Bu listeyi elde edebilmek için istenilen konumu işaretlemek ve çekim yapılması planlanan tarihi girmek yeterli.

Sunsurveyor tarzı uygulamaların bir diğer avantajı, gün içerisinde güneşin ya da gece boyunca ayın hareketlerini saat saat gösterebilmesi ve gündoğumu ya da günbatımı gibi kritik anlardan çok önce fotoğrafçının doğru konumda yer alabilmesine fırsat vermesi.

Çok basit ve anlaşılır grafiklerle, gökyüzündeki önemli unsurların tam konumunu ve ilerleyen saatlerdeki konum değişikliklerini, fotoğrafçıların farklı ihtiyaçlarına eksiksiz cevap verecek şekilde görüntülüyor.

OLYMPUS

OM-D

ÇIĞIR AÇAN HER YÖNDEN

Yeni-nesil OLYMPUS teknolojisi geleceğin Micro Four Thirds kamerasını bugün yarattı. Yeni OM-D E-Mark II. Fotoğraf tarihini değiştirecek yeni teknoloji ve özelliklerin birleştiği bir sistem.Oyunun kuralı hız - artık E-M1 Mark II, fotoğrafçıların avuçlarında artık tepki ve performansta rakipsiz bir kamera var. Saniye 60 kareye kadar. Daha öncekileri unutun. 121 adet On-Chip Phase Detection odak noktası ile donatılmış E-M1 Mark II devrimci bir AF sistemi ile sadece hız ve performansı değil, hassaslığı da yeniden tanımlıyor.

Detaylı bilgi için shop.olympus.com.tr ve yetkili Olympus satıcılarında.

OLYMPUS Resmi Türkiye Distribütörü

ZOOM İTHALAT

YEŞİLCE MAHALLESİ, YUNUS EMRE CADDESİ,
NO:4 KAT:3 4.LEVENT | İSTANBUL
Tel: (212) 269 7676 | E-Mail: info@zoomithalat.com

HAREKET SERİSİ

Tek kareye sıkışan zaman

Bir hareketin en karakteristik kesitlerini tek karede birleştiren fotoğraflar, bize çıplak gözle fark edemeyeceğimiz ayrıntılar sunuyor. “Hareket serisi” fotoğraf tarzı, belli bir sürecin tüm aşamalarını bir fotoğrafa sığdırıyor.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR **TURGUT TARHAN**

İstanbul Kalamış'ta gençlerin bisiklet, kaykay ve patenle akrobatik hareketler yaptığı bu alanda 20 dikey kare sağdan sola panning yapılarak kaydedildi ve ardından yazılımla birleştirildi. Bu kompozit fotoğraf yaklaşık 21 mm eşdeğer fokale sahip. ***(iPhone 7,4 mm, f/1.8, 1/4000, ISO 20)***

Yalnızca 2 saniyelik hareket süreci 20 karede kaydedildi. iPhone 7, burst (seri çekim) modunda saniyede 10 kare görüntüleyebiliyor. Ancak kompozit fotoğrafın oluşturulmasında 1, 5, 10 ve 15. kareler kullanıldı.

İngilizcede "action sequence" olarak bilinen ancak Türkçede tam karşılığı bulunmayan, belki en yakın "hareket serisi" şeklinde tercüme edilebilecek fotoğraf tarzı, felsefesi belli bir hareketin en karakteristik kesitlerini tek karede birleştirerek sunar. Son yıllarda başarılı örneklerini gördüğümüz, daha çok kayak, snowboard, bisiklet, kaykay gibi sportif gereçlerle yapılan akrobatik hareket serilerinin ortak özelliği, saniyeler içinde gerçekleşip kendine özgü doğrultuda değişken insan figürleri içermesidir. Normalde kısa sürede olup biten bu sürecin gözle takip edilmesi, tüm detaylarıyla algılanması kolay değildir. Videonun konumuz dışında kaldığı hatırlanırsa, klasik yöntemlerle fotoğraflanması da bir o kadar güçlükler içerir.

Hareket serisi kavramı elbette söz konusu akrobatik figürlerle sınırlı kalmaz, hayatın içinde karşılaştığımız birçok farklı eylem için yaratıcı fikirler eşliğinde uyarlanabilir. Bu yolda faydalanabileceğimiz en temel teknikleri şöyle sıralayabiliriz:

Çoklu pozlama

Analog fotoğraf döneminden bugüne uzanan, birçok dijital makine üzerinde de "multiple exposure" tercihi ile uygulanabilen bir tekniktir. Ne var ki hareket serisini yansıtma konusunda çoğu durumda zayıf kalır. Bunun nedeni ise hareketi oluşturan öğenin tüm pozlamadaki oranıdır. Her biri 1/500 saniyelik toplam sekiz sekansın üst üste pozlandığını düşünelim. Hareketin esasını oluşturan obje, karenin belli bir noktasında 1/500 saniyelik süreçteki ışık değeri kadar temsil edilirken öteki sekanslarda arka plandan gelen ışık değerleriyle 1/60 saniye eşdeğeri pozlamaya tamamlanır ki, bunun sonucunda bariz kontrast azalması görülür. Bir başka önemli sorun ise kontrol yetersizliğidir; belki tekrarı olmayacak bir sahne karşısında deklanşöre bastıktan sonra çoklu pozlama işlemi tamamlandığında iyi veya kötü, elimizde birleştirilmiş tek fotoğraf kalır, aynen analogdaki gibi sonucu oluşturan katmanlar ayrıca kaydedilmez.

Çoklu kayıt ve sabit kadraj

Hareket serisi oluşturan kesitlerin her birinin ayrıca kaydedilip bilgisayar ortamında yazılım desteğiyle birleştirilmesi esasına dayanır. Bu yöntemde çerçevelenmesi istenen hareket sürecinin başlangıç ve bitiş noktaları, kapsayacağı tüm alan tahmin edilip öteki çevresel öğeler de hesaba katılarak bir kadraj düşünülür. Bunu sağlamak üzere uygun konum ve fokalde makine tripod ile sabitlenir veya mümkün olduğunca elde sabit tutulmaya çalışılır. Makinenin performansına göre önceden manuel netleme veya obje tanıma yöntemiyle otomatik netleme tercih edilebilir. Bilinmelidir ki profesyonel makineler dahi çok hızlı yanal hareket eden, form değiştiren, yaklaşıp uzaklaşan objeleri takip etmekte zorlanır. Hareketin hızına ve ortam ışığına göre yeterince yüksek obtüratör hızı seçilmeli. Çoklu kayıt yönteminin en büyük avantajı sonradan yalnızca istenen karelerin seçilip fotoğrafa yansıtılabilme imkânı sunmasıdır. Sabit kadraj ise birleştirme sırasında görece kolaylık sağlarken, hareketi doğru kadraja alma konusunda yetersiz kalabilir. Bu durumda ya hareket sınırlarına oranla geniş bir kadraj tercih edilip sonra çözünürlük kaybına razı olunabilir ya da bir sonraki yöntem uygulanabilir.

Çoklu kayıt ve panning

Panning, tek kareden oluşan normal fotoğraflarda hareket doğrultusunun makinenin bakış yönünü kaydırarak mümkün olduğunca takip edildiği tekniğe verilen isimdir. Türkçede de aynen veya pan yapmak diye kullanılmakta. En önemli avantajı düşük obtüratör hızlarına imkân vermesi, bununla birlikte doğrultunun dışında kalan yerlerde ve arka planda estetik bir hareket netsizliği oluşturmasıdır. Bu teknik, bir önceki maddede açıkladığım çoklu kayıt yöntemiyle birleştirildiğinde çarpıcı kompozit fotoğraflar oluşturma potansiyeline sahiptir. Aynı zamanda toplam çözünürlükte artış sağlanır. Ancak iyi sonuçlar için yeterli Photoshop bilgisi ve bilgisayar başında uzun zaman harcamayı gerektirir. Çok sayıda katmanı birleştirirken ortaya çıkabilecek perspektif çarpılmaları, poz farkları ya da objelerin çakışması gibi durumlara doğru şekilde müdahale etmek hayli zahmetli olabilir, tüm çabalara rağmen giderilemeyen ufak kusurlar kalabilir.

Yıllar geçtikçe, yaklaşık 10 yıl önce yaşanan dijital dönüşüm sonrasında evrilen fotoğraf teknolojisine paralel gelişen bilgisayar donanım ve yazılımları sonucu, alışılagelenden farklı yeni bir

fotoğraf anlatımının oluşumuna ve bu dilin baskınlığına hemen her mecrada tanık olmaktayız. Bu tarz fotoğrafları gören, izleyen insanlar genellikle müdahaleli, hileli veya en yaygın söyleyişle "fotoşoplu" diye tepki göstermekte, hatta küçümsemekte. Klasik yaklaşıma göre gerçek fotoğraf, doğrudan tek kare ve makineden çıktığı gibi olmalı. Önemli bir sorunsal işte burada ortaya çıkmıyor mu?

Oysa her teknoloji kendi tarzını ve ufkunu oluşturur. Analog fotoğrafta tercihler film ve proses yelpazesi ile sınırlıydı. Üreticiler ise mümkün olduğunca gerçeğe yakın emülsiyonlar piyasaya sürüyordu; ama örneğin Velvia filmi daha satüre ve resimsi sonuçlar veriyordu. Velvia ile çekilen fotoğraflar ne kadar gerçeği yansıtıyordu? Veya Kelvin ısısı farklı tungsten filmler? Dijitalde ise renk ısısından renk paletlerine, kontrast değerinden satürasyona, lens düzeltme katsayıları gibi parametreler sonsuza yakın. Hangisi gerçeği yansıtıyor? Raw format ise kullandığımız yazılımın yorumuna açık dijital bir dosyadan ibaret. Sonuçta dijital dünyada "makineden çıktığı gibi" lafının pek anlamı kalmıyor. Optik kusurları, renk sapmasını, kumlanmayı makineler, çoğu kullanıcı farkına bile varmadan jpg dosyasında kendisi düzeltirken, diyelim başka bir fotoğrafçı bunları raw formatta bilgisayar üzerinde yapsa hile mi sayılacak? Üreticilerinin sağladığı landscape, vivid, portrait gibi renk paletlerinden hangisi doğru varsayılacak veya hangi Kelvin ısısı? Olmadı, gözümüzün gördüğünü, zihnimizin hatırladığını mı esas

İzmir Selçuk'ta paraşütçülerin uçaktan atlayışları sırasında makine sabit tutularak toplam 20 kare görüntülendi. Fakat bunlardan yalnızca dördü bu kompozit fotoğraf için uygundu. Seri çekim hızı saniyede 6 kare. Fotoğrafta bir paraşütçünün kısa sürede değişen konumları izlenebiliyor.

(Nikon D300, 18 mm, f/8 1/180, ISO 200)

alacağız? Bu durumda balıkgözü veya ultra tele lensler, tam açık diyafram kullanımı ya da infrared tekniği yalancı durumuna mı düşecek?

Fotoğraf jargonu ve uzun zamandır kabul gören tanımlar, kavramlar da zaman içinde tartışılır hale gelebiliyor. Örneğin fotoğrafın tarihi kadar eski "Fotoğraf belge midir, sanat mıdır?" sorusunun cevapları tekrar sorgulanabiliyor. Aslında her fotoğraf aynı zamanda gerçekliği kayıt altına aldığı için hem belge hem de üretim aşamasında kişisel tercihler dahil olduğundan yeri geldiğinde sanat olarak değerlendirilebilir; belge-sanatsallık ekseninin neresinde konumlandığı ise fotoğrafa göre büyük değişkenlik gösterebilir. Bu eksende sanat yerine yaratıcılık veya deneysellik kelimelerini kullanmak belki daha yerinde olacaktır.

Örneğin kompozit teknikle üretilmiş fotoğraf belge sayılabilir mi? En kabul görmüş, tartışmasız belge fotoğrafları dahi fotoğrafçının kadrajı, tekniği ve zamanlaması, yani tercihleri sonucu gerçekleşmiştir. Tüm fotoğraflar gerçekliğin ancak belli bir kesitini bize sunabilir. Bu bağlamda bir noktaya kadar kompozit fotoğraflar da belge olarak kabul görebilir, dijital imkânlardan yararlanılmış olması bunu çok değiştirmez. Başka yönüyle de kreatif (yaratıcı) çalışmalar olduğu da yadsınamaz. Her fotoğraf öncelikli amacı ve sınıfı çerçevesinde yorumlanmalı. Savaş, portre ve yaban hayatı fotoğraflarının mümkünse jpeg formatında çekilip olduğu gibi kullanılması tercih edilirken; moda, ürün, tanıtım gibi uygulamalarda esneklik payı artar. En büyük haksızlık ise ileri derecede manipüle edilmiş, yapısal öğelerin silindiği veya eklendiği bir fotoğrafın kendi sınıfının dışında, belge fotoğrafı diye sunulmasıdır.

Peki hangi noktadan sonra bu özelliğini yitirmeye başlar? Aşırı kurgusal ve hayali içerikli görseller belge özelliğini yitirdiği gibi skalanın en ötesinde fotoğraf olup olmadıkları bile sorgulanabilir. Fotoğrafik materyalin yanı sıra grafik elementlerden derlenmiş bu görsellere uluslararası literatürde "photo-art" veya "photographic imagery" denilmekte. Bu sınıfta hiçbir sınırlama olmadığından normal bakışla ilgisiz nesneler, ilgisiz kurgularla fizik kurallarına, mantığa uymayan görsellerle karşılaşmak mümkün. Konumuza dönersek, bu yazıda anlatılan teknikle ortaya çıkarılanlar, fotoğrafik kaygılar gözetildiği için fotoğraf sıfatını fazlasıyla hak etmekte. Ancak elbette hangi gruba ait olduğu üzerinde düşünce yürütülebilir. Fotoğraf, günümüzde kalıplarının dışına taşmaya çalışıyor; evrildiği yöne sırt çevirmeden, gelişmelerden ilham alıp kendi tarzımızı bir adım daha pekiştirme yolunda ilerlemeliyiz ●

İstanbul Sarıyer'de makinenin multiple exposure (çoklu pozlama) özelliği kullanılıp makine sabit tutularak toplam 6 farklı pozlamadan oluşturulan tek kare elde edildi. Seri çekim hızı saniyede 4 kare. Orijinal fotoğraftaki düşük kontrast yazılımla yükseltildi ve kuşların bulunduğu bölüm kadraja alındı. Aynı martının farklı noktalardaki kanat şekilleri görülebiliyor.

(Nikon D800, 70 mm, f/11, 1/2000, ISO 800)

FOTOĞRAFTA İKTİBAS VE İNTİHAL

İzinsiz kullanma!

Fotoğraf eserleri, "ilim ve edebiyat eseri" olarak koruma altında. İktibasın sınırlarının aşılıp intihal yapılması durumunda hangi hukuki yollara başvurulabileceğini avukat Pınar Sönmez anlatıyor.

YAZI **PINAR SÖNMEZ**

Esinlenme, yasal ve yasal olmayan alıntı, fotoğraftan tıbba, edebiyattan sinemaya pek çok ilim ve sanat alanını ilgilendiriyor, çok etkiliyor. 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun gerekçesinde ülkemizdeki ilim, sanat ve kültürün ilerlemesi var. Bu ilerleme yepyeni ve özgün eserlerle sağlanabilir. Çalıntı derecesindeki alıntılar bu amaca hizmet etmediği gibi intihalin kimseye de kalıcı ve saygın bir yarar sağlaması mümkün değil. Amaç, yeni eserler ve eser sahibinin haklarının korunması ile ilerlemeyi sağlamak… İşte bu nedenle, fikri hakların temelinde emek ilkesi olduğu da hep hatırlanmalı.

Öncelikle bilinmesi gereken, tanımlar. İktibas, bir eserde yer alan bazı kısımların, başka bir eserde kullanılması demek. İntihal ise başkasına ait eserlerin önemli bir kısmının alınmasıdır. Bir anlamda, iktibas yasal alıntıdır, intihal yasal olmayan alıntı…

Eser: Bir eserin intihalinden söz edilebilmesi için çalıntı yapılan eser, bağımsız bir eser olmalıdır. Bu durumda, ilk adım "Eser nedir?" sorusudur. Bir ürünün eser olabilmesi için kanunda yazılı eser çeşitlerinden birine girmesi ve ayrıca eser sahibinin hususiyetini taşıması gerekir.

Uygulamada özellikle davanın daha ilk başında taleplerimizde de dile getirdiğimiz gibi intihal yapılan eserin "eser" olduğunun tespitinin ardından uyuşmazlık konusunun ele alınması usul ekonomisi ve esas bakımından da yerindedir.

Fotoğrafın eser özelliği: FSEK md. 2/3'e göre estetik vasfı bulunmayan her nevi teknik ve ilmi mahiyette fotoğraf eserleri, "ilim ve edebiyat eseri" olarak korunur. FSEK md. 4'te ise güzel sanat eserlerinin estetik niteliğe sahip olması gerektiği belirtilir; sekiz bent halinde güzel sanat eseri kabul edilen fikir ürünleri sıralanır; maddenin 5'inci bendinde ise "Fotoğrafik eserler ve slaytlar" da yer alır. Eser olma koşullarını taşıyan basın fotoğrafları da somut olaya göre değerlendirilmek şartıyla FSEK md. 2 kapsamında teknik ve ilmi eser sayılabilir. Kaldı ki bir teknik ve ilmi eser de estetik değer içerebilir ve bu durumda her iki maddenin de korumasından söz edilebilir.

Eser niteliği bulunmayan "alelade" ibaresiyle kategorilendirilen fotoğraflar da FSEK md. 84/son ile haksız rekabet hükümlerine göre korunuyor.

İktibas serbestisi: Tanımlar, hukuki haller ve özgürlükler sınırlarla belirleniyor. İktibas serbestisinin caiz olduğu haller 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu md. 35'te yazılı: **1.** Alenileşmiş bir eserin bazı cümle ve fıkralarının müstakil bir ilim ve edebiyat eserine alınması. **2.** Yayımlanmış bir bestenin en çok tema, motif, pasaj ve fikir nevinden parçalarının müstakil bir musiki eserine alınması. **3.** Alenileşmiş güzel sanat eserlerinin ve yayımlanmış diğer eserlerin, maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadıyla bir ilim eserine konulması. **4.** Alenileşmiş güzel sanat eserlerinin ilmi konferans veya derslerde, konuyu aydınlatmak için projeksiyon ve buna benzer vasıtalarla gösterilmesi.

Yasa koyucu, 35/3 ve 4'te güzel sanat eserlerine özel bir iktibas kuralı getirmiştir. Gaye, güzel sanat eserlerinin ancak bilimsel amaçlarla kullanılmasıdır.

Bu durumda iktibas, yararlanılan eserdeki belli parçaların aynen kullanılarak aktarılması ve yararlanılan eseri kaynak olarak gösterme ile mümkün olur. Alenileşmemiş eserden iktibas yapılamaz. Önemli eşik, yapılan iktibasın yeni eserin bağımsızlığını ve özelliğini ortadan kaldırmaması gerektiğidir. İktibasın, belli olacak şekilde, eser ve eser sahibine ilişkin bilgilerin açıkça yazılarak yapılması uygun olur.

Bağımsız bir eserden söz edilemeyecek derecede benzerlik varsa yolsuz iktibas söz konusu olur, bu da intihal demektir.

İntihal: İntihal, başkasının eserini kendisininmiş gibi gösterme eylemi olarak tanımlanıyor. Bir başkasının eserini, kendi adına neşretmek, sahibinin adını hiç zikretmeden bir eseri kısmen veya tamamen, doğrudan veya dolaylı yansıtan her alıntı, intihal kapsamında değerlendirilir.

Yukarıda yazdığım üzere, FSEK md. 35/3 ve 4'te güzel sanat eserlerine, görsel sanatlara özel bir durum mevcut. Diğer eser türlerinde intihal, bir parçanın alınması ile gerçekleşebilirken görsel sanat eserlerinde eserin tamamının çalınmış ya da kopyalanmış olması halinde gerçekleşiyor.

Eser niteliğindeki bir fotoğrafı, bilimsel eser, bilimsel konferans veya derste içeriği aydınlatmak amacıyla ve makul ölçüde kullandınız: Sorun yok, zira iktibas serbestisi içinde kaldınız. Ama fotoğraf dahil bir güzel sanat eserini başka bir güzel sanat eserinde veya sinema eserinde eseri canlandırmak, esere katkı sağlamak için kullandığınızda artık iktibas serbestisi içinde değilsiniz. Yazılı izin almanız ya da telifini ödemeniz uygun olacaktır.

Tam da buna örnek teşkil eden bir olay hakkında soru aldım. Ülkemizin aynı zamanda çok iyi bir fotoğrafçı olan önemli bir yönetmeninin çektiği fotoğrafların birebir aynısının, resimlerinin yapılarak satışa çıkarıldığını bildirdiler. "Bu durumda yönetmen ne yapabilir?" Kendisine de mütalaa ettiğim gibi, hem cezai yaptırım uygulanmasını teminen suç duyurusunda bulunabilir hem de tazminat davası açabilir. Buradaki temel kriter, yapılan resmin satışa çıkarılmış olması. Çünkü işleme, yayma, çoğaltma mali haklarının yanında manevi haklarının da ihlali söz konusu.

Basın ve iktibas: Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 36'da "Gazete Münderecatı" başlığı altında özel bir iktibas serbestisi getirilmiştir. "Basın Kanunu'nun 15'inci maddesi hükmü mahfuz kalmak üzere basın veya radyo tarafından umuma yayılmış bulunan günlük havadisler ve haberler serbestçe iktibas olunabilir. Gazete veya dergilerde çıkan içtimai, siyasi veya iktisadi günlük meselelere mütaallik makale ve fıkraların iktibas hakkı sarahaten mahfuz tutulmamışsa aynen veya işlenmiş şekilde diğer gazete ve dergiler tarafından alınması ve radyo vasıtasıyla veya diğer bir suretle yayılması serbesttir" denilmektedir.

Her ne kadar başlık "basın yoluyla yapılan tüm açıklamalar" olsa da fotoğraf ve resimler de bu maddeye göre serbestçe iktibas edilebilir. Buradaki eşik ise bağımsız ve yeni bir eser yaratmış olmak değil, kamunun haber ve bilgi alma ihtiyacını karşılamaktır. Kullanılan fotoğrafın olayı açıklanması ve haber kapsamında olması gerekliliği göz önünde bulundurulmalıdır. Haberden iktibas yapılacaksa yine mutlaka kaynak gösterilmelidir.

Bir serbestiyet hali de Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu md. 37'de yer verilen ve "Haber" başlığındaki tariftir. Bu maddenin, md. 36'dan farkı, burada konu "basın münderecatı" değil, tam tersi "basın münderecatı" olmayan fikir ve sanat eserlerinin basın tarafından haber verme hakkı kapsamında iktibas yoluyla kullanımıdır. Buradaki sınır da fotoğrafların "haber mahiyetinde olmak ve bilgilendirme maksadını aşmamak kaydıyla, makul ölçüde" kullanılabilmesidir.

Hukuki yollar: Hak sahipleri somut olaya göre tespit, tecavüzün ref'i, tecavüzün men'i ve tazminat davalarını açabilirler.

Tecavüzün ref'i davası açısından güzel sanat eserlerinde özellik var. FSEK md. 67/son'a göre güzel sanat eserinde bir değişiklik söz konusuysa, eski hale getirme veya eserden adının kaldırılmasını isteme hakları da mevcut.

FSEK md. 71/3'e göre, intihal eylemi nedeniyle ceza davası da açılabilir.

İlerleme, yenilik, özgünlük, emek, hak bilmek odağında üretimle güçlensin "Görme Biçimleri"…

MAVİ BASKI/CYANOTYPE

Mavi huydur bende

Geleneksel Cyanotype yöntemi doğaya mavi bir çerçeveden bakmamızı sağlayan, çekim ve baskı aşamaları emek isteyen, fotoğrafla daha yakın bir ilişki sunan ve yıldızı tekrar parlayan özel bir uğraş.

YAZI **TOLGA ÜNSÜN**

Ece Öz'ün özel koleksiyonunda bulunan suluboya resmin taranarak dijitalize edilmesi, ardından asetat üzerine film çıkışı alınmasıyla yapılan baskı örneği.

Tolga Ünsün tarafından kimyanın sürülmesi sırasında fırça ucu kullanılarak yapılan farklı müdahale örneği (sağda). Doğadan toplanmış nesnelerle yapılan Cyanotype baskı örneği. Tasarım ve uygulama Kaan Kemal Öner (karşı sayfada, üstte). Aslı Narin'in Milli Reasürans Sanat Galerisi'nde açılan sergisinden bir çalışma (karşı sayfada, altta).

İngiliz gökbilimci ve kimyager John Herschel'in (1792-1871) notlarını çoğaltmanın bir yolunu ararken 1842 yılında keşfettiği alternatif fotoğraf baskı tekniğini "Cyanotype" olarak adlandırıyoruz.

Mavi baskının duyurulmasından kısa bir süre sonra bu tekniğin istikrarlı olarak kullanılması, botanikçi olan ve ayrıca ilk kadın fotoğrafçı unvanını alan Anna Atkins tarafından gerçekleştirilmiştir. Anna Atkins, "İngiliz Su Yosunları" hakkında bir kitap çıkarmış ve kitapta yosunları resimlemek yerine bu baskı tekniğini kullanarak daha gerçekçi bir sonuç almıştır. Devamında 12 farklı kitabı da yine "güneş baskısı" olarak da adlandırılan Cyanotype tekniğini kullanarak çıkarmıştır.

Geleneksel yöntemlerden biri olan karanlık oda fotoğraf baskısında, adından da anlaşılacağı gibi karanlık bir ortama ihtiyaç duyarken Cyanotype baskısında gün ışığının direkt gelmediği, tungsten ampulle aydınlatılmış bir odada baskı için hazırlık işlemlerimizi gerçekleştirebiliyoruz. Her türlü baskı yönteminde, her zaman ferah ve havalandırılan bir ortamda çalışmak, hem çalışma rahatlığı hem de güvenliğimiz açısından uygun olacaktır.

Bu baskı tekniğinde kullanılan iki temel kimyamız bulunmaktadır. Ferric Ammonium Citrate ve Potassium Ferricyanide. Bu iki kimya, temelde distile su ile belirlenmiş miktarda karıştırılarak iki solüsyon hazırlanıyor. Bu solüsyonlar direkt güneş ışığından korunması için kahverengi şişelerde uygulama esnasına kadar saklanıyor. A ve B olarak tanımlayabileceğimiz bu iki solüsyondan eşit oranda, kaplayacağımız yüzeyin ihtiyacı kadarını karıştırarak ana kimyamızı kâğıt üzerine sürüyoruz.

Fotoğraf piyasasına danıştığımız takdirde çok kolay ve makul fiyatlara hazırlanmış kitleri bulabiliyorsunuz. Güvenlik uyarılarını dikkate almakta fayda var. Ne de olsa kimyevi maddelerle uğraşıyoruz, özellikle çocuklardan uzak tutmaya özen göstermeliyiz. Evde evcil hayvanı olanların da dikkatli olması gerekiyor.

Kimyalar hazırlandıktan sonra ihtiyacımız olan malzemeler kâğıt, kimyaları karıştırmak için ufak bir kap, sürmemiz için fırça, bant; kimya ile temas etmemek için plastik eldivenleriniz de olursa iyi olur.

Buradaki dikkat edilecek bir diğer unsur da kimyayı sürdüğümüz yüzey. Öncelikle kâğıt ile başlayabiliriz. Resim kâğıtları, özellikle suluboya kâğıtları biraz da kalın gramajda olanları bu teknik için çok uygun olur. Arkasından farklı yüzeylerde de denenebilir. Örneğin kumaş. İpek burada çok iyi sonuçlar verebiliyor ya da daha sert zeminler, ahşap, cam gibi. Bu kısmı biraz daha komplike, yüzeyin kimyayı tutması için başka kimyalar da işin içine giriyor. İsterseniz şimdilik basit tutalım, biz kâğıt ile başlayalım.

A ve B kimyalarını 1:1 oranında karıştırdıktan sonra kâğıdımızın üzerine yeterli miktarda dökerek fırçamızla vakit kaybetmeden kâğıdın yüzeyine kimyayı sürüyoruz ve oda sıcaklığında ışık görmeyen bir ortamda kurumaya bırakıyoruz.

Kâğıdımız kuruyup, hazır duruma geldikten sonra sıra fotoğrafın içeriğine geliyor. Burada küçük bir tavsiyem olacak; öncelikli olarak tüm bu aşamalardan yani kimya ve kâğıdın baskıya hazır hale gelmesinden önce içeriğin nasıl olacağını planlamak, sonucundan tatmin olacağımız baskıların ortaya çıkması ihtimalini de artıracaktır.

İsterseniz Anna Atkins'in başladığı gibi başlayabilirsiniz, doğadan topladığınız yarı geçirgen yaprak, eğrelti otu, çiçek gibi nesneleri kullanabilirsiniz. Yapmamız gereken bu objeleri hazırladığımız kâğıt üzerine koyarak temiz bir cam ile de baskı yapmak.

ENGİN GERÇEK

TOLGA ÜNSÜN

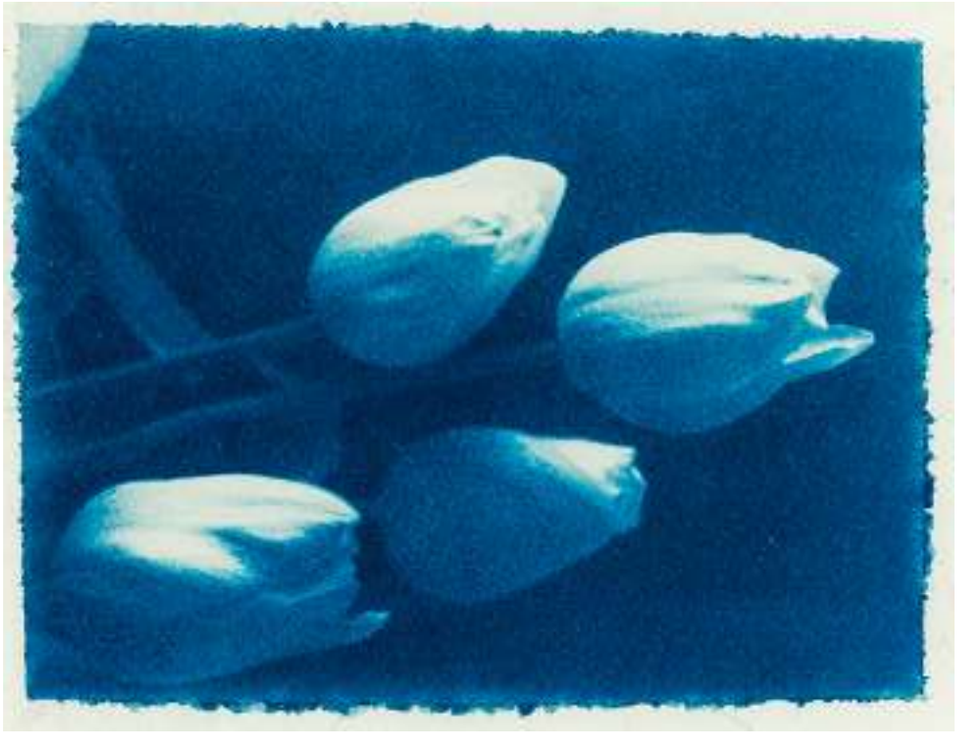

SELİN KOSA

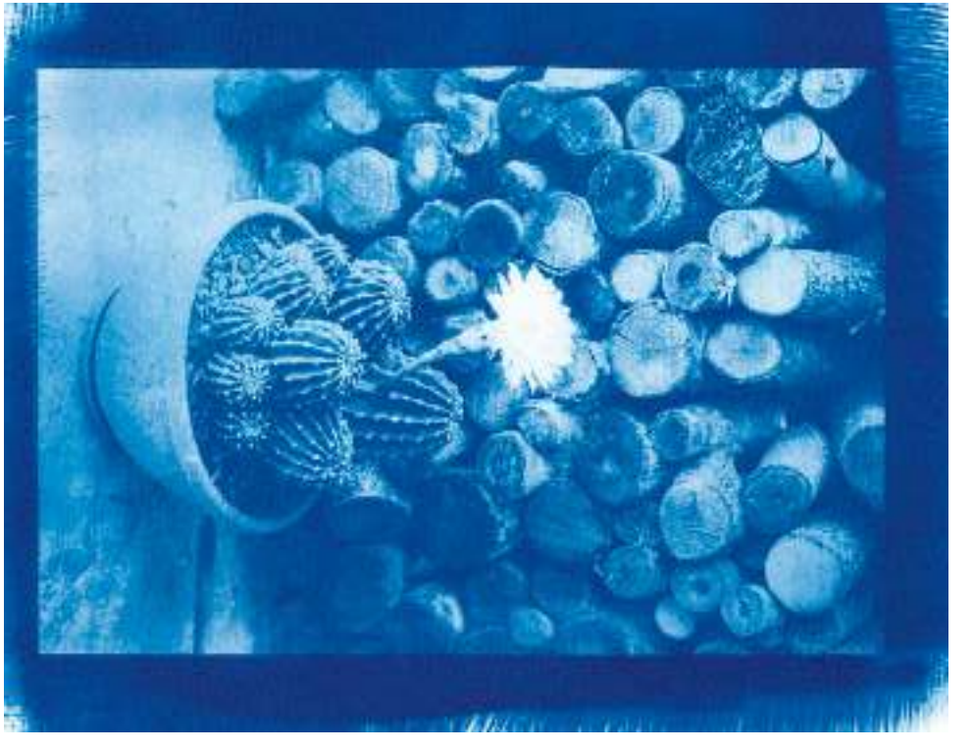

KAAN KEMAL ÖNER

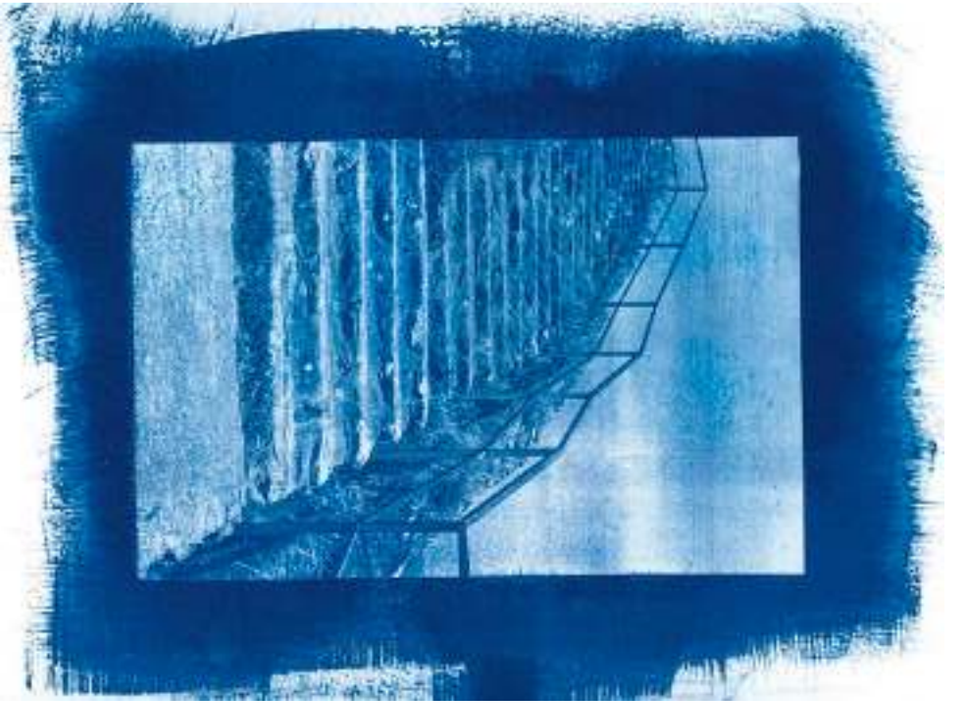

KAAN KEMAL ÖNER

Pozlama sırasında rüzgâr da var ise hareket etmesini önleyebilirsiniz. Böylelikle görüntümüz daha keskin olacaktır. Parlak, direkt güneş altında 5-10 dakika arasında pozlamak yeterli. Bundan sonra geriye iki adımımız kalıyor süreci sonlandırmak için; ilki akar su altında baskımızı yıkıyoruz. İşte o sırada renginin maviye döndüğüne tanık olacaksınız. Kâğıdınızın her yeri eşit şekilde yıkandıktan sonra artık kuruma için bırakabilirsiniz. Baskımız hazır.

İlk dijital fotoğraf makinesinin 1975 yılında ortaya çıkmasından itibaren çok hızlı şekilde evrilen fotoğraf makineleri, bizim fotoğrafa bakışımızı da değiştirdiğini düşünüyorum. Özellikle son 10 yılda, sosyal medyanın artan etkisiyle beraber, cep telefonlarının sadece birer telefon olmaktan çıkıp iyi de birer fotoğraf makinesi olmasıyla, fotoğraf çekme ve paylaşma hızı baş döndürücü bir hale geldi. Bununla beraber çekilen fotoğraf sayısı artarken içeriklerin birbirine çok benzer olduğunu da görmekteyiz.

Bu ve benzeri alternatif fotoğraf baskı tekniklerinin ilgimi çekmesindeki sebep belki de sürecin bir nevi rahatlatıcı olması. Kendinize ayırdığınız kaliteli zaman. Yapacağınız üretime konsantre olmak sakinlik ve rahatlama hissi veriyor ve sanki zamanı siz kontrol ediyormuşsunuz gibi biraz gerisinden hareket ediyorsunuz. Elinizde tuttuğunuz nesneleri daha yakından bakıp incelemek sanki bir ansiklopedinin sayfaları arasında gezinirken gördüğünüz maddeleri okumak gibi geliyor.

Yeryüzündeki sosyal medya kullanıcılarının görme ihtimali olan bir fotoğrafınızı cebinizdeki fotoğraf makinesiyle bir dakika içinde çekip paylaşıyor, beğeniler kadar da mutlu oluyoruz.

Peki hiç şöyle bir şey yaptınız mı? Sizin için değerli olan birine kendi çektiğiniz ve bastığınız bir fotoğrafı hediye ettiniz mi? Hadi herkesin baskı yapma imkânı yok diyelim. Fotoğrafçıda bastırdınız, paspartu ve çerçevesi de yapıldı. Bunun kişiye özel olması, yapılan işi kanımca daha değerli kılar. Verdiğiniz emeğin karşılığını görmek sadece size iyi hissettirmek ile kalmaz, karşınızdakini de mutlu eder diye düşünüyorum.

Cyanotype tekniği son yıllarda özellikle Avrupa sanat dünyasında da tekrar görülmeye başlandı. Kişisel olarak 2008'den beri yakından takip ettiğim "Paris Photo" festivalinde büyük ebatlarda yapılan Cyanotype baskılar son iki senede arttı, izleyiciler ve koleksiyonerler için görücüye çıkmaya başladı.

Türkiye'de ise Cyanotype baskısı olarak aklımda yer edinen, beni hem teknik kalite hem de içerik olarak etkileyen bir seri var. Kasım 2018'de Milli Reasürans Sanat Galerisi'nde Aslı Narin'in kişisel sergisi "Carpe Noctem"in bir parçası olan "Into The Vast/Göz Alabildiğince" serisi, bu tekniğin başarılı örneklerini bizler için sunmuştu. Kişisel fikrim, Paris Photo'da gördüğüm örneklerden içerik olarak daha tatmin ediciydi.

1827'de Nicéphore Niépce ile başlayan fotoğraf 200 yıldır büyük bir hızla gelişerek devam ediyor.

Niépce'ten Ansel Adams ve Walker Evans'a onlardan Rodchenko, Sebastio Salgado'ya kadar ortak olan belki de tek şey var, o da ışık… ●

Not: "Mavi huydur bende" dizesi, Edip Cansever'in "Günlerden" şiirinde yer alıyor.

Analog çekim sonrasında, 135 mm filmin dijitalize edilerek büyütülmesi ve tekrar film çıkışı alınması ile yapılan baskı (karşı sayfada, üstte, solda). Dijital fotoğrafın asetat üzerine film çıkışı alınarak güneş altında beş dakika pozlanması sonucu ortaya çıkan görüntü (karşı sayfada, üstte, sağda). 4x5 büyük format film ile kontak baskı (karşı sayfada, altta, solda). Doğadan toplanan püsküllü bitkilerden bir örnek (karşı sayfada, altta, solda). Doğadan toplanan bitkilerin güneşle 5-10 dakika arası pozlanması (altta, en solda). Cyanotype baskının pozlama sonrası görünümü; yıkama öncesi (altta, ortada). Yıkanıp kuruduktan sonraki görünüm (altta, sağda).

TOLGA ÜNSÜN

ARKEOLOJİ VE FOTOĞRAF

Tarihi belgelemek

Arkeolojik alanların, eserlerin, çalışmaların fotoğraflanması, belgeleme amacı taşıdığı için farklı teknikler gerektiriyor. Işıktan objektif seçimine, arkeoloji ve fotoğraf ilişkisini Aykan Özener derledi.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR **AYKAN ÖZENER**

Fotoğraf, arkeolojik eserlerin kayıt altına alınmasında, belgelenmesinde ve yayınlarda kullanılarak tanıtılmasında büyük önem taşır. Arkeologlara arşiv yapma olanağı sağlar, çizimlerin, ölçümlerin gerektiği, karmaşık durumlarla uğraşacak vaktin bulunmadığı zamanlarda belgeleme amaçlı hizmet eder. Doğru bir teknik kullanılarak çekilmiş fotoğrafla kazı alanını gezmeden de tanıyabilmeli, bir arkeolojik objeyi görmeden de doğru ölçü ve biçiminde algılayabilmeliyiz. Bu zamana kadar edinilen tecrübelerle, birtakım arkeolojik fotoğraf çekim teknikleri geliştirilmiştir. Günümüz fotoğraf teknolojisinin desteğiyle birlikte bu konuda oldukça aşama kaydedilmiş ve fotoğraf artık günümüz kazılarının en önemli unsuru halini almıştır. Özellikle kaçırılan eserlerin ispat edilmesi örneğinde görüldüğü gibi, her arkeolojik eser ortaya çıkarıldıktan sonra veya müzelerimizde envantere alınma işlemi sırasında, teknik yönden mümkün olan en doğru biçimde fotoğraflanmalıdır. Arkeoloji fotoğrafçılığında objeleri asıllarına en uygun haliyle belgelemek gerekir. Oysa reklam fotoğrafçılığı veya sanat fotoğrafçılığı fotoğrafla oynar, bazen gözün gördüğünü değil, görmek istediğini yaratmaya çalışır.

Bir antik ören yerinin fotoğraflanması gerçekten birikim ister. Bugün çok defa gördüğümüz gibi makinesi elinde olan her fotoğrafçının yapabileceği bir şey değildir. Arkeolojik eserlerle ilgili bir bilgi birikimi olmayan kişi, mimari eserlerin birbiriyle olan ilintisini göstermekte zorlanabilir. Arkeolojik bir alan çekecek kişinin ya birikimli bir arkeologdan destek alması ya da arkeolojik ören yerlerindeki mimari elemanlar hakkında bilgi birikimine sahip olması gerektir. Mitolojinin karakterlerinin, konularının ve simgelerinin bilinmesi veya mimari eleman parçalarının birbiriyle olan ilişkilerini bilmek gibi konular temel konulardır. Bir ikinci konu da obje fotoğrafçılığının tüm unsurlarını bilmektir. Çoğunlukla gezgin fotoğrafçılar tarafından düşülen bir yanlış, arkeoloji fotoğrafçılığının sadece mimari elemanlar veya heykel gibi kabartmalı yüzeyleri çekmekten ibaret olduğunun düşünülmesidir. Oysa bir arkeolojik kazı alanı birçok açıdan fotoğraflanmaya

Işık nesnelerin fiziksel yapısını en doğru şekilde vurgulamamızı sağlar. Troia Müzesi'ndeki Polyksene Lahdi detayında yanal ışık kullanılarak kabartma hissi vurgulandı (karşı sayfada). Işık lekeyi vurgular, Assos Athena Tapınağı (üstte).

Yağmur, sis ve kar gibi durumlar ışıkla birleştiğinde, Karadeniz kırsalında çekilmiş fotoğrafta olduğu gibi özel bir atmosfer yaratır.

ihtiyaç duyar. Kazı öncesi, kazı sonrası ve laboratuvar şartlarında fotoğraflanması gerekli birçok eser bulunmaktadır. Cam, metal, ahşap, tekstil, seramik gibi birçok yüzey farklı aydınlatmalar ister. Bunların insitu (henüz bulunduğu yerden kaldırılmadan, olduğu gibi) durumda fotoğraflanması ve bulunduğu alandan kaldırılıp restore edilmesinden sonra fotoğraflanması farklılıklar gösterecektir. Adeta bir stüdyo fotoğrafçısının bilgi birikimine sahip olmalı, yapay ışıklandırma ve masa üstü fotoğrafçılığında (still-life fotoğrafçılığı) yetenek sergilemesi gerekmektedir. Aşağıdaki bilgiler, gezgin fotoğrafçılar için yeterli olacak şekilde verilmeye çalışılmış temel farkındalık yaratacağı düşünülmüş bilgilerdir. Küçük buluntuların ve özel bilgi birikimine ihtiyaç gösteren malzemelerin fotoğraflanması gibi bilgiler, yazımızın içeriği dışındadır.

ANA MALZEMELER

Fotoğraf makineleri

Bunu iki şekilde önerebilirim. Birincisi ekonomik anlamda ihtiyaçları rahatlıkla karşılayabiliyorsak, ikincisi ise kısıtlı imkânlara sahipsek. Birinci kategoriye giriyorsak elbette teknik kameralar ilk önereceğim fotoğraf makineleridir.

Teknik kamera: Bu kameralar özellikle doğa çekimlerinde ve mimari fotoğrafçılıkta doğru perspektif ve keskin görüntü anlamında en iyi verimi alacağımız üstün kabiliyete sahip makinelerdir. Gövdesinde bulunan ayar mekanizmaları sayesinde görüntüde gerekli doğru perspektifi yaratmakta etkileyici sonuçlar verirler. Körüklü ve dijital arkalıklar eklenebilen modellerdir.

DSLR fotoğraf makineleri

İkinci kategoride ise zaten birçoğumuzun kullandığı DSLR tip makineleri önereceğim. Bunlar da yine ekonomimize uygunluk durumuna göre değişir. Full frame (tam çerçeve) olan makineler genellikle üst sınıf DSLR kategorisine girer. Aynı zamanda ölçüm mekanizmaları, işlemcileri ve ISO performansı açısından oldukça doyurucu sonuçlar alınabilmektedir.

Bu makinelerde, çekeceğimiz objenin yapısına uygun açılarda birçok objektif kullanabiliriz.

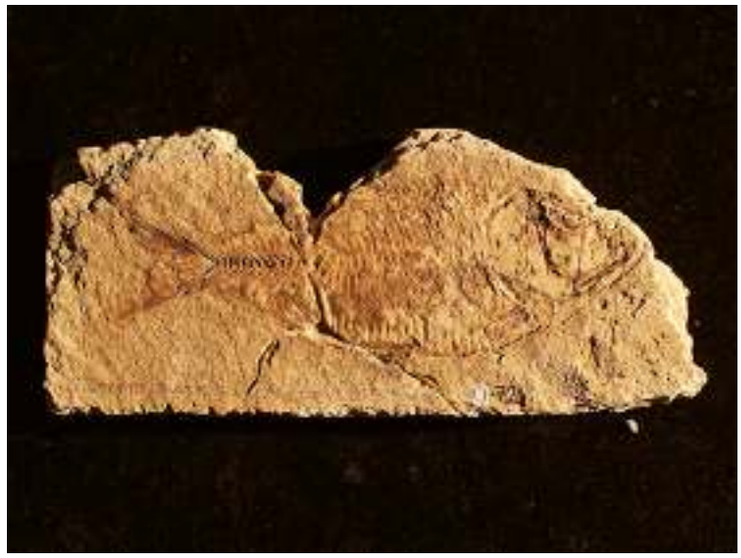

Işık dokuyu vurgular. Ege Üniversitesi Fosil Müzesi (en üstte, sağda ve solda). Derinlik ve hacim verir. Törensel sembol-Alacahöyük, Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi (üstte, sağda). Fotoğrafın siyah beyaz altyapısını oluşturur. Troia Müzesi, Polyksene Lahdi'nden Polyksene'nin kurban edilişi sahnesi (üstte, solda).

Genellikle küçük objeler (para, küpe, boncuk gibi) için ayrıca bir makro objektif edinmek gerekli olmaktadır. Bunun dışında DSLR objektiflerin kit olarak birlikte verilen objektifleri yeterli olmaktadır.

Shift (kaydırmalı) objektifler: Eğer bir teknik kameraya sahip değilseniz, mimari fotoğrafçılıkta perspektif kaymalarını kontrol etmeniz için en büyük yardımcınız bu objektifler olacaktır. Canon ve Nikon en yaygın tilt-shift lenslerini üretiyor. Tüm yatırma kaydırma mercekleri aynı temel kontrol ve fonksiyonlara sahiptir. Lensi kamera sensörünün sabit düzlemine göre eğebilir ve/veya kaydırabilirsiniz. Şimdilerde görüntü işleme yazılımlarının birçoğunda bu sorun yazılım sayesinde halledilebilmekte ancak bu objektifle daha kesin ve çekim esnasında müdahale etme şansına sahip olmaktayız.

Bunların dışında yeri geldiğinde kullanmak üzere geniş açı, normal açı ve dar açılı değişik objektiflere de ihtiyacımız vardır. Buradaki en önemli kıstas, mimari elemanlar ve diğer buluntular üzerinde paralaks hatalarına sebep vermeden, gözümüzün görüş açısına en uygun açıya sahip lenslerle çalışmaktır.

Taşınabilir ışık setleri (akülü paraflaşlar veya sürekli ışık veren setler): Doğada ve açık alanda çalışmak zorunda olanlar için oldukça yararlı setlerdir. Bununla beraber arazide çoğu zaman hareket halinde olacağımızdan uygun bir harici tepe flaşına ihtiyacımız vardır. Ayrıca taşınabilir ve katlanabilir yansıtıcılar da önemlidir.

Üç ayak (sehpa): Fotoğraf makinelerimizi üzerine takabileceğimiz ve sarsıntı yapmadan çekim yapma imkânı sağlayacak olan bir sehpa çok önemli bir yardımcı araçtır. Birçok çeşidi vardır. Sehpa alırken en çok dikkat etmemiz gereken şeyler, hafif ve taşınabilir bir malzemeden yapılmış olması, değişebilir, gerektiğinde makinemizi baş aşağı bağlayabileceğimiz bir başlığa sahip olması ve dengeyi görsel olarak görmemizi sağlayacak bir su terazisine sahip olan ve ayakları gerektiğinde zemine doğru geniş bir şekilde açılabilir olmasıdır. Piyasada birçok sehpa markası bulunmaktadır. İmkânlarınız doğrultusunda işinizi en iyi görecek sehpayı almak size kalıyor.

Filtreler: Filmli dönemde kullanmak zorunda olduğumuz birçok filtre çeşidi bulunmaktaydı.

Işık nesneleri görünür kılar, cisim ve yapılara boyut katar. Gün ışığından faydalanamadığımız durumlarda taşınabilir yapay ışıklar da yardımcı malzemelerimiz arasında bulunur. Hattuşaş Yazılıkaya Açıkhava Tapınağı 12 tanrı kabartması.

Işık saydamlık ve geçirgenliği vurgular. Vitray gibi çalışmalar için ters ışık kullanmak detay ve rengi vurgulamak için önemlidir. Bern-İsviçre'den bir kilise vitrayındaki gibi (üstte, solda). Doğru ışık saatlerini seçmek ve seçkin saatleri belirlemek için birçok yazılım mevcut. Assos, Behramkale genel peyzaj (üstte, sağda).

Ancak dijital makinelerde WB (beyaz ayarı) olması dolayısıyla gerekli filtre sayısı azaldı. Bunlardan en önemli iki tanesi polorize ve ND (doğal yoğunluk) filtrelerdir. Polorize filtre ile parlamaları, yansımaları yok edip gökyüzünü daha koyultarak beyaz bulutları ön plana çıkarabilmekteyken, ND filtre ile yüksek ışık altında gerekli diyafram kısıklığına gidebilmekteyiz.

Yukarıda mutlaka olması gereken ana malzemeleri sıraladım. Ancak arkeoloji fotoğrafçılığı sadece arazide değil, kazı alanında kurulması gereken bir stüdyo ortamına da ihtiyaç duyar. Özellikle kazıdan elde edilen materyallerin temizlendikten sonra stüdyo ortamında ayrıca ve ölçekli olarak fotoğraflanması gerekir. Durum böyle olunca da beraberinde birçok aksesuara da ihtiyaç doğması aşikârdır. Bunlardan en önemlisi bir stil-life masası ve ışık çadırıdır. Ayrıca çeşitli yansıtıcılar ve flaşlar da işin ayrılmaz parçalarıdır. Ölçekli fotoğrafın arkeoloji fotoğrafçılığında olmazsa olmazlarımızdan olduğundan yola çıkarak birçok ölçek malzemesini de ihtiyaçlarımızın arasına koymalıyız.

IŞIK

Fotoğrafçılığın en önemli kısmının ışığı tam anlamıyla kullanabilmekten geçtiğini, nesnelerin fiziksel yapısını en doğru şekilde ortaya çıkartırken en önemli temel argümanımız olduğunu bilmeliyiz. Işık başlığı altında ışığın işlevleri, yönleri ve renk üzerindeki etkilerini bilip mutlaka uygulamalıyız.

Işığın işlevleri

1- Nesneleri görünür kılar.
2- Lekeyi vurgular.
3- Dokuyu vurgular.
4- Derinlik ve hacim etkisi verir.
5- Saydamlığı ve geçirgenliği vurgular.
6- Rengi vurgular.
7- Fotoğrafın siyah-beyaz altyapısını oluşturur.
8- Atmosfer yaratır.

SEÇKİN SAATLER

Bu saatler mevsimlere göre değişiklik gösterir. Genel bir tarif yapacak olursak yaz aylarında 8.00-10.00/17.00-19.00 arası en çok kullanılan saatlerdir. Zira yandan 45 derece eğimle gelen ışık, nesnelerin fiziksel yapısını, dokusunu ve rengini en doğru şekilde elde edebildiğimiz saatlerdir. Gölgeler doğru açılarla uzayarak derinlik hissi kazandıracaktır. Ayrıca bu saatler arasında çekilen fotoğraftaki renkler de en doğru Kelvin değerlerini alabileceğimiz saatlerdir. RGB değerleri doğru renk tonlarını elde edebileceğimiz ısı değerlerindedir (5400-5700 K). Daha erken ve daha geç saatlerde çekim yapmak, sürpriz sonuçlar elde etmemizi sağlayabilir. Bunlar deneyimlerimiz üzerine yerinde kullanmamız gereken saatlerdir. Örneğin ters ışık, yukarıdan gelen ışık ve tepe ışığı da doğru kullanıldığında etkileyici sürpriz sonuçlara gebedir. Ayrıca yağmur, sis ve kar gibi özel durumların da yeri geldiğinde değişik atmosferler yaratacağını unutmamalıyız.

Yaz ayları için vermiş olduğumuz saatler, diğer mevsimlere de bunlar baz alınarak uygulanabilir. Ayrıca bugün doğru ışık saatlerini seçmenizi sağlayacak birçok yazılım mevcuttur. Güneşin mevsimlere göre eğimlerini ve Kelvin derecelerini gösteren bu yazılımlara internet üzerinden de ulaşmak mümkündür.

Sonuç olarak yukarıdaki seçkin saatlerdeki eğim ve renk ısılarını zaman içerisindeki tecrübelerimizle bir daha hiç unutmamacasına hafızamıza yerleştirmek zorundayız. Zira arkeolojik eserlerin fotoğraflanması doğal ışıkta olduğu kadar stüdyo ışığı dediğimiz yapay ışık altında da gerçekleştirilmektedir. Yapay ışık altında gerçekleştireceğimiz çekimlerimizde kullanacağımız ışıklandırmayı tamamen doğal ışık altında edindiğimiz tecrübeler doğrultusunda yapabildiğimizi unutmamalıyız. Bu konuda iyi bildiğiniz ve kolay ulaşıp vakit ayırabileceğiniz bir arkeolojik eser veya herhangi bir

sabit yapıyı, sabahın ilk ışıklarından itibaren saat başlarında, akşam gün batıncaya kadar sabit bir noktadan çekmenizi ve sonuçları görmenizi öneririm. Böylece ışığın nesneler üzerindeki etkisini kendi gözlerinizle görüp hafızanıza daha çabuk kaydedeceğinizi söyleyebilirim. Ya da bol bol usta fotoğrafçıların çektiği fotoğraflara bakarak ışığın geliş yönü ve etkilerini gözlemleyebilirsiniz.

MEKÂNLARIN VE OBJELERİN FOTOĞRAFLANMASI

Ören yerleri

Bu fotoğraflarla duvarların, zeminlerin binalarla olan ilişkisini ve insitu durumdaki eserlerin detaylarını göstermek çok önemlidir. Fotoğraflar ve planlar birbirini desteklemelidir. Çekilen fotoğraftan o yapının aslı hakkında fikir sahibi olabilmeliyiz. Bundan da öte, bakış açısı çok iyi seçilmelidir ki sitenin yapılış amacı, konumu ve kronolojisi belirlenebilsin. Kazı alanını daima bulunduğu topografya içinde göstermek önemlidir.

Eğer kazı alanından herhangi bir yerin fotoğrafı çekilemeyecek durumdaysa, fotoğrafçı o yerin diğer sitelerle (varsa), akarsularla, bitki örtüsüyle, jeolojik durumuyla, kısacası topografyasıyla bağlantısını gösteren bir fotoğrafı mutlaka çekmelidir.

Bir kazı sırasında pek çok çekim yapıldığı için, ileriki yıllarda belge niteliğini koruması için, her fotoğraf karesinin bir kimliğinin bulunması gerekir. Üzerinde kısaltma olarak kazı yerinin adı, yılı ve plan kare ya da alan numarası bulunması gereken bu kimlik, fotoğraf çekimi sırasında alanın bir köşesine, kuzeyi belirleyen bir ok ve metrik bir ölçekle birlikte yerleştirilmelidir. Ölçek yerine bazen insan da yerleştirebiliriz. Bir oda, bir kesit yüzeyi gibi yakın çekimlerde 2 metrelik renkli jalonlar kullanılmalıdır. Bunların biri dik, birisi de yatay olacak şekilde yerleştirilmelidir. Özellikle küçük boyutlu buluntuların yakın çekimlerindeyse, daha küçük boyutlu ölçeklere gerek vardır. Bu türde kimliği olmayan ve ölçeksiz çekilmiş bir kazı fotoğrafı değerinden çok şey yitirir.

Öncelikle fotoğraflanacak alan ve yakın çevresi çok temiz olmalıdır. İster arkeolojik olsun, isterse doğal olsun, tüm yüzeyler çekim öncesi süpürülerek tozdan arındırılmalı, duvarlar derzlerinin açıkça görülebileceği şekilde özenle temizlenmelidir.

Bir kazı alanının yüksek bir yerden ya da kuşbakışı alınmış görünüşleri fotoğrafik belgeleme açısından son derece yararlıdır. Bu amaçla günümüz kazılarında çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Birkaç yıl öncesine kadar uygulanan en etkili yöntem, kazı alanının yanında, monte edilebilir bir fotoğraf kulesi kurmaktı. Fotoğraflar bu kuleden çok rahatlıkla çekilebilmekteydi. Bunun yanında uçak veya helikopterle, balonla çekim yöntemleri de kullanılmaktaydı. Şimdilerde ise dronlar sayesinde tüm bu yöntemler etkilerini yitirmişlerdir. Dronlar içinse özel bir eğitimden geçmek, uçuş öncesi izin almak gibi zorunluluklar getirilmiştir.

Kazı alanını, daima bulunduğu topografya içerisinde göstermek önemlidir. Sagalassos antik kenti (en üstte) ve Assos antik kenti (üstte).

Mezarlar

Mezar fotoğrafları, mezarın durumuna göre ya yatay fotoğraflanmalı ya da bir tarafa hafif meyledilerek çekilmelidir. Buradaki amaç, mezarın derinliğinin bir taraftan görünür olmasını sağlamaktır. Fotoğraf, mezarın nereden kesildiğini gösteren tüm kenar yüzeyleri kapsayacak şekilde çekilmelidir. Bu her zaman mümkün olan bir şey değildir. İskelet çok iyi temizlenmelidir ki tüm kemikler belli olsun. Ayrıca pratik olarak mümkünse mezarın

Mezar odaları bazen yeterince gün ışığı almaz, yapay ışık kaynakları veya yansıtıcılar kullanmak gerekebilir. Çorum Müzesi (en üstte). Salat Tepe Höyüğü kazısı fotoğrafında olduğu gibi, insanların çalışma ortamının gösterilmesi, arkeolojik çalışmaların daha iyi anlaşılmasını sağlar (üstte).

dibinde kalan kum ve çakıl da temizlenmeli ki, iskelet-mezar ilişkisi anlaşılabilsin.

Oda mezarları ve yeraltı odalarını çekmek oldukça zordur. Giriş, görüş açısı ve ışıklandırma genel problemlerdir. Çünkü çatının çökmesi veya göçük riski gibi tehlikeler mevcuttur. Bu gibi yerlerde çalışılması en kolay makine 35 mm'lik SLR makinelerdir. Dar alanda makineye hâkim olmak daha kolaydır. Görüş açısı tamamen odanın boyutuna ve şekline bağlıdır. Tek gözlü mezara sahip bir odada genellikle sorun çıkmaz ama içeride birden fazla mezar varsa tümünün fotoğraflanması neredeyse imkânsızdır. Eğer tüm alanı gösterecek yatay bir fotoğraf çekmek için gerekli açı yoksa panaromik çekim yapmak en uygunudur.

Bazen bir mezar odasının fotoğraflanması için gün ışığı yeterli olabilir. Bu tür yerlerin yansıtıcılarla çekiminin yapılması mümkün olacaktır. Ancak bu tür yerlerin çekiminin yapılması için en uygun yöntem, taşınabilir aydınlatma sistemleri ve yansıtıcı kullanmak olacaktır.

Mozaik alanları

Bu tip bir alanda çekim yapmak için atılacak ilk adım, alanın kapı, duvar ve yüzeyle olan ilişkisini göstermektir. Çekimi yapılacak alana uygun ölçü çubuğu ve yön gösteren bir işareti de koymamız bize alan-obje ilişkisi kurma imkânı verecektir. Fotoğraflanacak konu için geniş açılı lens ve yüksek görüş açısına ihtiyaç duyulacaktır. Aydınlatma için günün uygun saatleri seçilmelidir. Duvar gölgelerinin mozaik üzerine veya köşelerine düşmediği bir saati beklemek uygun olacaktır. Çünkü gölge alanlarda kalan bölümlerde mozaik imgelerin detay kaybı olabilir. Mozaik veya çakıl taşı ile kaplı yüzeyi fotoğraflamadan önce tamamen süpürerek temizlemeliyiz. Yüzeyi su ile ıslatarak renklerin aslına ulaşmayı başarabiliriz. Ancak bazı bölümlerdeki ıslaklık oranı diğer kısımların fotoğrafının çekilmesi sırasında azalacağından renklerde farklılıklar oluşacaktır. Bunu önlemek için suya gliserin katarak buharlaşmasını bekleriz. Bu yolla eşit parlaklık ve renk uyumu sağlarız. Geniş bir alana yayılmış olan bir mozaiğin fotoğrafını çekmek oldukça zahmetli bir iştir. Bunun için yukarıdan kuşbakışı bakılabilecek bir zemin hazırlanmalıdır. Ayrıca objektif olarak geniş açılı bir objektif seçmek ilk başta yetecek gibi görünse de çoğu durumda işe yaramayacaktır. Çünkü geniş açı objektifler deformasyona sebep olurlar. Bu yüzden normal açılı bir objektifle kare kare çekimler yapıp sonrasında bunları birleştirmek daha akıllıca olacaktır.

Kazı alanında insanların fotoğraflanması

Site kayıt altına alınırken eserlerin veya arazinin ne kadar önemi varsa, insanları gösteren fotoğraflara da o kadar ihtiyaç vardır. Tek başına veya grup içinde çalışan insanların fotoğraflarını çekerken arka plana büyük önem verilmelidir. Çalışan kişilerin çalışma ortamının gösterilmesi, yaptıkları işin anlaşılmasını sağlar.

Kazı yapılan bölgenin sakinlerinin fotoğraflarının çekiminde ise yeterli nezaketi göstermeye dikkat etmek gerekir. Haklı olarak bazı insanlar yörenin turistik bir parçasıymış gibi görünmek istemeyebilir. Dini nedenlerle fotoğraf çekilmesine karşı olunan yerler dışında fotoğrafçı kendini yöre halkına tanıtırsa daha rahat çalışabilir. Ancak bu kabulü mutlaka beklemek gerekir. Aksi takdirde

Not a second place exists such close to the nature

Aral Tatil Çiftliği

"doğaya bu kadar yakın ikinci bir yer yok..."

Doğaya bu kadar yakın ikinci bir yer yok...

Şehir hayatının yoğunluğu ile unutabildiğimiz sevgilerin hatırlanması için çiftliğimizde buluşalım...

Çayıryolu 2.Km Aşıklar Çeşmesi Karşısı
BOZCAADA (Tenedos)
Çiftlik Tel: +90 286 697 83 57
Fax: +90 286 697 83 58
GSM: 0533 962 11 05

www.araltatilciftligi.com
aral@araltatilciftligi.com

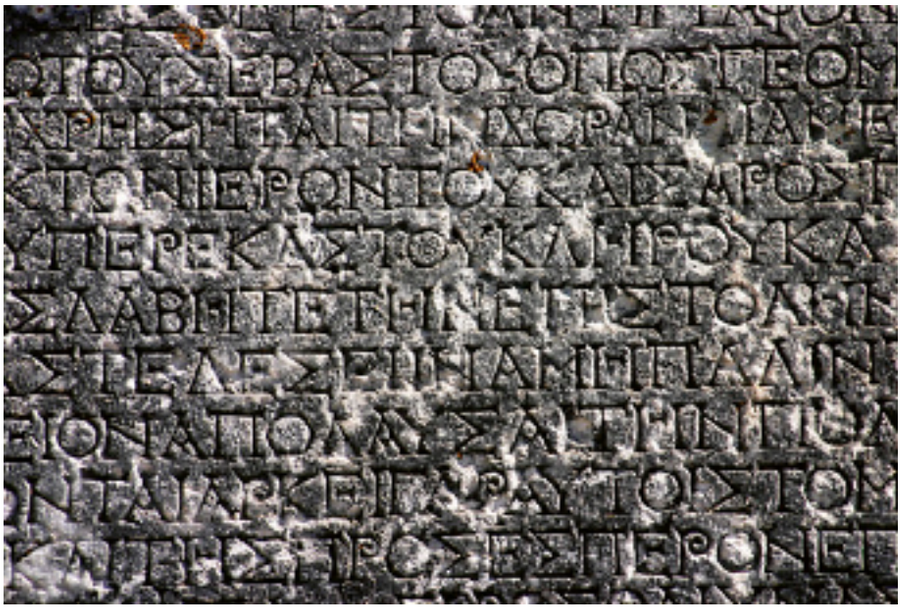

Çivi yazılı tabletlerde ışığın yönü çok önemli. Uygun olmayan yönden gelen ışık tableti okunamaz hale sokabilir. Aizonai antik kenti (en üstte). Kabartma yüzeylerde ana aydınlatma tepeden, özellikle de sol yandan gelmelidir. Ortostat-Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi (üstte, ortada). Müzelerde flaş kullanmadan çekim yapmak makinelerin yüksek ISO performansları sayesinde kolaylaştı. Şanlıurfa Müzesi (üstte).

yörede yaşayanlar istemleri dışında kameraların kendilerine çevrilmesine sinirlenirse, tepkilerini kazı ekibine yönlendirebilir ve hiçbir kazı, halktan gerekli onayı almadan kalıcı olamaz.

Tablet ve yazıtların fotoğraflanması

Ana aydınlatma tepeden, özellikle de sol yandan gelmelidir. Kabartma bir yazıtı oyuk şeklinde göstermek çok kolaydır. Çivi yazılı tabletlerde ışığın yönü özellikle önemlidir. Herhangi bir yerden gelen uygun olmayan bir ışık, tableti okunamaz hale sokabilir. Birçok yazıt aşağı yukarı yassı yüzeylere sahiptir. Doğru bir objektif kullanıldığında, kenarlarda optik yanılmalar ve çözünürlük kayıpları oluşmaz. Ancak birçok kil tablet yastık şekillidir ve kenarlara doğru ovalleşir. Bunların fotoğraflarını dar açılı objektiflerle çekmek gerekir ki; kenarda yazılı olan harflerin çarpılma riski azalsın. Genellikle sadece sol üstten gelen tek bir ışığa ve sağ altta bir reflektöre ihtiyaç vardır.

Mezar taşları, kaya kabartmaları, ortostat gibi yüzeylerin fotoğraflanması

Ana aydınlatma tepeden, özellikle de sol yandan gelmelidir. Genellikle sadece sol üstten gelen tek bir ışığa ve sağ altta bir reflektöre ihtiyaç vardır. Birçok kabartma yüzeyli eserin bulunduğu konuma göre çekim saati değişiklik gösterebilir.

Müzelerde fotoğraf çekimi

Müzelerin birçoğunda fotoğraf çekimi yasaktır. Özellikle ışıklı (flaş gibi) ve üçayak kullanarak fotoğraf çekimi izine tabidir. Bazı müzeler ücret bile istemektedir. Ancak dijital fotoğraf makinelerinde yaşanan büyük değişimler, şimdilik yerini bir sessizliğe bırakmış görünüyor. Zira artık birçok müzede fotoğraf makinesi ile fotoğraf çekimine ses çıkarılmamaktadır. Buna cep telefonları ile çekim yapmak etki etmiş olabilir. Yasaklanma gerekçesi olarak flaş kullanımının eserler üzerinde bozulmalara yol açtığı söylenmekteydi. Ancak artık ISO performansı sayesinde oldukça kaliteli fotoğraflar çekilebilmektedir. Bu çekimleri yaparken belki bir monopot kullanmanız bile bazen mümkün olabilmektedir. Küçük ve orta ölçekli çekimler için 35 mm-f-1,4, 50 mm-f-1,4 veya 80 mm 1,4 gibi objektifler objelerin arkasındaki görüntü kirliliğini silmeleri açısından tercih edilebilir. Böylece objeniz yetersiz ışık altında bile sanki bir stil-life masasında çekilmiş gibi uzay boşluğundaymışçasına etkiler bırakabilir. Ancak yine de izinli ve ışık setleri altında çekilmiş fotoğraflar daha etkileyici ve detaylar hakkında kesin bilgiler vermiş olacaktır, unutmayalım ●

ATLAS TARİH KURTULUŞ SAVAŞI ÖZEL SAYISI

Samsun'dan Büyük Taarruz'a

19 Mayıs ve Bandırma vapuru

İlber Ortaylı: Samsun'a İstanbul'a dönmek için çıkmadı

İnönü muharebeleri

Sakarya'da beliren umut

Sovyet yardımının anatomisi

Büyük Taarruz: Cihan Harbi'nin tecrübesi

İzmir'e doğru doludizgin

HEPSİ VE DAHA FAZLASI
Atlas Tarih'te

DB
DOĞAN BURDA DERGİ

HUAWEI P30 PRO

Cepteki fotoğraf makinesi

Cep telefonlarının fotoğraf ve video yetenekleri, günümüzde neredeyse fotoğraf makinelerini yakaladı. Atlas'tan Turgut Tarhan, Huawei P30 Pro'yu iki hafta boyunca İstanbul'un dış mekânlarında test etti ve çektiği kareler eşliğinde yorumlarını yazdı.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR **TURGUT TARHAN**

Rumeli Hisarı ve İstanbul Boğazı'nın bir ilkbahar günündeki görünümü *(Huawei P30 Pro, 27 mm eşdeğer, f/1.6, 1/6400, ISO 100).*

Karanlıktaki ışık

Huawei P30 Pro düşük ışık koşullarında da kabul edilebilir sonuçlar veriyor ve fotoğrafı dergide iki sayfa büyütmeye imkân sağlıyor.

Alacakaranlıkta Bozdoğan Sukemeri, Huawei P30 Pro, 27 mm eşdeğer, f/1,6 1/9, ISO 50.

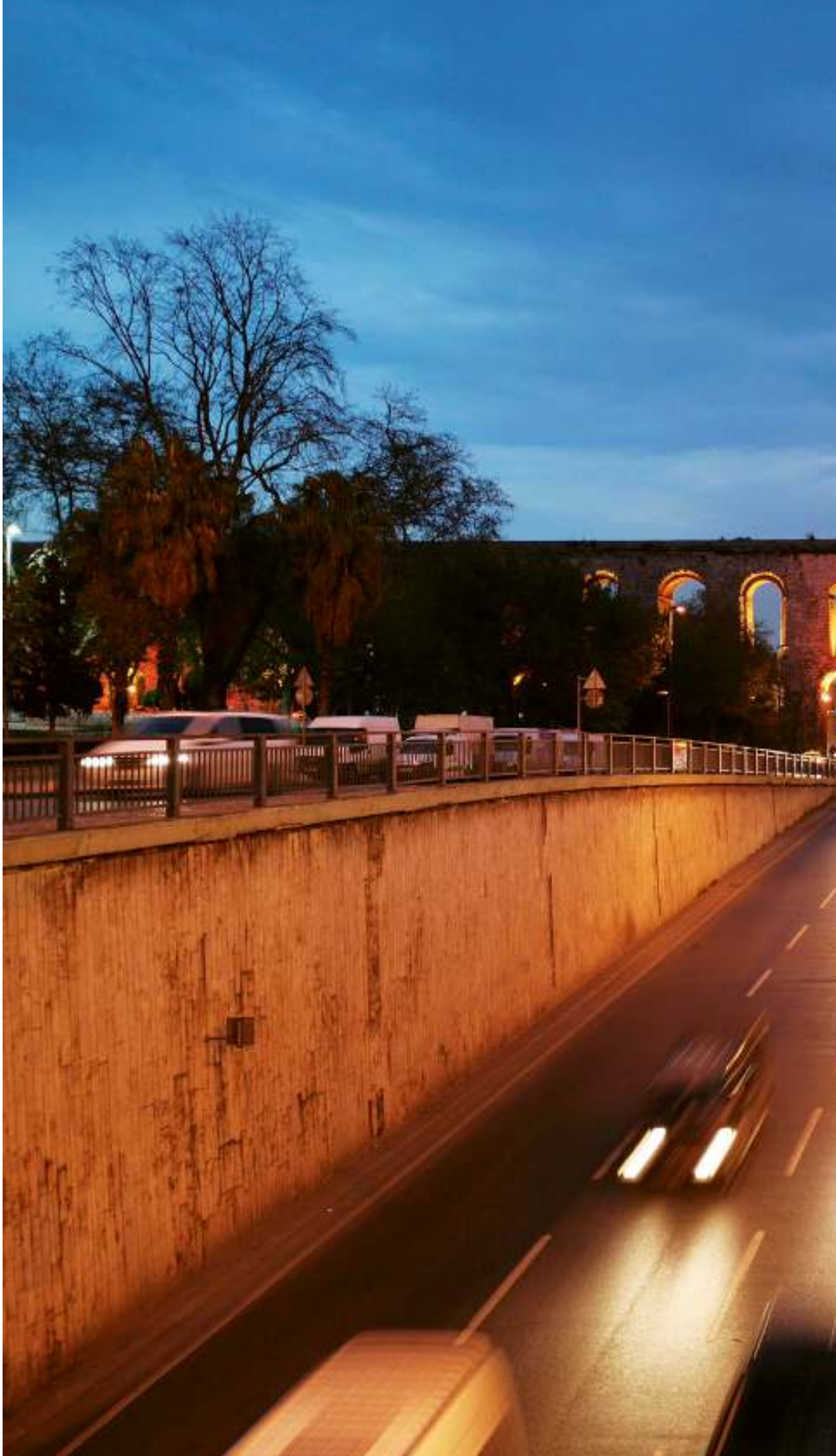

Cep telefonlarının artık telefon özelliğini gölgede bırakıp çok fonksiyonlu yaşam asistanı görevi üstlendiği yıllardayız. Bu çerçevede fotoğraf makinesi ve video yetenekleri, günümüzde daha önce hiç görülmemiş noktaya ulaştı.

Çift arka kameralı modellerin dünyada yaygınlaşmaya başlamasının ardından, birbirinden farklı konfigürasyonlarla çok kameralı modeller ve küçük formatın bilinen dezavantajlarına farklı teknolojik çözüm arayışları gündeme geldi. Teknolojik ekosistemin içinde bir model var ki, benzersiz özellikleri ile ön plana çıkıyor; Huawei P30 Pro kendi alanında devrim niteliğindeki yenilikleri bir araya getiriyor.

Çözünürlük, derinlik, dinamik aralık ve renk bilgisi gibi parametrelerin bütünü IQ, yani görsel kaliteyi tanımlar. Fizik yasaları gereği fotoğrafın görsel kalitesi ile sensör ve optik boyutu arasında güçlü bir bağlantı bulunur. Ancak teknolojik gelişmeler paralelinde önceden belli bir formatta görülen IQ kalitesinin, ilerleyen zamanda daha küçük formatta da elde edilebildiği görülmekte. 19. yüzyıldaki ilk fotoğraf makineleri devasa boyuttaydı ve tüm proses çok zahmetliydi. 20. yüzyılda 120 roll filmle birlikte orta format yaygınlaştı. Sinema endüstrisinde kullanılan 35 mm formatın fotoğraf makinesinde hayata geçirilmesini sağlayan Leica markası fotoğraf tarihinde önemli bir dönüm noktasına damga vurdu. Efsaneleşmiş optik tasarımı sayesinde hem kolayca taşınabiliyor hem de IQ'su yüksek fotoğraflar mümkün oluyordu. Yüzyıl sonuna doğru yaygınlaşan SLR tasarımı sayesinde ekstrem optiklerin geliştirilmesine imkân tanındı. 21. yüzyılla birlikte dijital fotoğraf teknolojisi hayatımıza girmeye başladı. Bu dönüşüm de makine formatında küçülmenin yolunu açtı; çünkü birim alanda dijital sensör, film emülsiyonundan daha fazla kullanılabilir bilgi depolayabiliyor. Örneğin günümüzün 35 mm full frame dijital makineleri analog orta formata eşdeğer, hatta daha fazla IQ sunuyor; bunu eskiden Mamiya 7 ile çektiğim ve tamburlu tarayıcı ile yüksek çözünürlükte dijitale aktarılmış 6x7 karelerle Nikon D850 veya D800 nef formatından işlenmiş kareleri karşılaştırdığımda görebiliyorum. Zaman içinde sensör mimarisi, dijital algoritmalar ve optik iyileştirmelerle 1.5x çarpanlı ve daha küçük sensörlerde de eskiye oranla daha iyi sonuç elde edilmeye başlandı.

Her ne kadar popüler mikro 4/3 format sayesinde kompakt ve aynı zamanda yeterince başarılı fotoğraf makineleri üretilmekteyse bile bunların hiçbiri cepte taşınabilecek formda değil. Sonuçta boyunda veya omuzda asılı şekilde veya bir çantada taşıma gereksinimi duyuluyor. Halbuki birçok insan cep telefonunu zaten gün boyunca cebinde bulunduruyor. Bugüne kadar farklı markalar tarafından telefon formunda yeterli IQ ile optik yelpazeyi birlikte sunma yolunda klasik optik zoom lensin de kullanıldığı farklı kombinasyonlar denendi; fakat bunlar tüm çabalara rağmen hantal duruyordu. Aksine Huawei P30 Pro ise Leica Summilux imzalı, ultra genişten teleye uzanan üç asal lens ve ToF (laser uzaklık ölçer) tasarımı ile hem ince formu korurken hem de küçük formata özgü birçok soruna yeni ve bir o kadar cesur teknolojik çözümler getiriyor.

Huawei P30 Pro'yu iki hafta boyunca büyük görsel zenginlik sergileyen İstanbul'un çoğunlukla dış mekânlarında test ettim. Bu amaçla bazen sabahtan akşama kadar çekim yaptığım, 20 kilometreden fazla yol yürüdüğüm günler oldu. Tüm süreçte yaklaşık 400 kare görüntüledim. Cihazın fotoğraf dışındaki özelliklerini incelemenin dışında tutuyorum, bu konudaki bilgiler çeşitli kaynaklarda zaten mevcut. Öncelikle üzerindeki lens ve sensör gruplarını tanıyalım.

Huawei P30 Pro telefonun arka köşesinde estetik şekilde dizilmiş, Leica imzalı lens grubu bulunuyor.

- Ana lens ve sensör: 5.6 mm (27 mm geniş açı eşdeğeri) f/1.6 lens, 7296 x 5472 piksel (40 mp) OIS (optik stabilizatör) özelliği bulunan, standart 50-6400 ISO aralığında ve özel modda ise 409.600 ISO'ya kadar RYB (kırmızı-sarı-mavi) "SuperSpectrum" sensör. Bu konfigürasyonla geleneksel kırmızı-yeşil-mavi sensöre göre ışık duyarlılığı artırılmış oluyor.
- Ultra geniş açı: 2.4 mm (16 mm eşdeğeri) f/2.2 lens ve 5120 x 3880 piksel (20 MP) OIS sensör
- Periskopik (ayna yönlendirmeli) tele: 14.5 mm (135 mm eşdeğeri) f/3.4 lens ve 3264 x 2448 piksel (8 MP) OIS sensör.
- ToF (Time of Flight) uzaklık ölçer: LIDAR

teknolojisinin minyatürize edilmesiyle ortaya çıkan, görseldeki noktaların karşılık geldiği derinlik haritasını oluşturan ünite.

P30 Pro birbirinden farklı fotoğrafik beklentilere ve tekniklere cevap verebilecek, zor koşullarda bile iyi sonuç alınabilecek şekilde tasarlanmış. Bu nedenle "İsviçre çakısı" benzetmesi sanırım yanlış olmaz. Ana ekrandaki fotoğraf makinesi ikonuyla giriş yapılan bölümde çok sayıda fotoğraf modu ve ek menü içinde yine daha spesifik modlar bulunuyor. Bunları kendi tecrübelerim doğrultusunda ve örnekler vererek anlatabilirim. Bir not olarak bilgisayar, fotoğraf makinesi ve telefon gibi cihazların arayüzlerinde evrensel teknoloji dili İngilizceyi tercih ettiğimi belirtmek isterim.

Photo Cihazın standart fotoğraf çekim modu olup, en hızlı ve pratik şekilde bu modda çalışmak mümkün. Ekrana dokununca hemen 0.6x, yani ultra geniş açıdan 50x ultra teleye uzanan kesintisiz zoom skalası göze çarpıyor. Bunun 10x'e kadar olan bölümünde görsel kalitesinin iyi olduğu, daha yüksek rakamlarda yüksek oranda dijital zoom yapıldığını belirmek adına önce beyaz, sonra kesik çizgi grafiğiyle belirtilmiş. Kimi ara fokal tercihlerde farklı lenslerden gelen birden fazla kare algoritma desteğiyle birleştirilip iyileştirme yapılıyor. Tüm koşullarda ISO değeri, obtüratör hızı, Kelvin ısısı gibi teknik parametreler cihazın inisiyatifinde. AI (yapay zekâ) özelliği aktive edilirse karşılaşılabilecek bazı nesne veya durumları algılayıp, ekranda adını belirtip, onun gerektirdiği yönde tercihler yapıyor. Yukarıdaki bilgiler ışığında, daha iyi görsellik için cihazın "computational photography" yani bilgi işlem destekli fotoğraf diye tercüme edilebilecek yöntemlere başvurduğu sonucuna varılabilir.

Aslında tüm dijital fotoğraflar da sensörden saklama birimindeki dosyaya ulaşana dek yoğun bilgi işlem sürecinden geçiyor olsa bile, burada bir aşama ileriye gidildiği anlaşılıyor.

Pro Profesyonelce kullanıma yönelik düşünülmüş, normal fotoğraf makinesinde bulunan hemen tüm parametrelere erişim sunan bu mod aynı zamanda sensörlerin maksimum çözünürlüklerinde jpg + dng formatında kayıt yapılmasına imkân veriyor. Burada ara fokal değerleri seçilemiyor, zoom skalası yok, üç lensin karşılık geldiği değerlerden biri kullanılmak durumunda. Ayrıca film görünümlü ikondan yalnızca jpg dosyasına etki eden standard, vivid veya smooth renk profillerine atama yapılabiliyor. Fotoğrafın yanında beliren parametre grubunda ISO, enstantane, netleme seçenekleri

İstiklal Caddesi'ndeki kalabalık. ***Huawei P30 Pro, 270 mm eşdeğer, f/3.4, 1/50, ISO 80*** **(üstte). AI özelliği aktive edildiğinde moon (ay) yazısı beliriyor, ona uygun netleme ve pozlama yapılıyor. 50x, yani 1350 mm eşdeğer fokale karşılık gelirken büyük ölçüde dijital zoom yapılmakta (altta, solda). Pro ekranında otofokus (turuncu halka) ile pozlama değeri (beyaz halka) referans noktaları için ayrı bölgelere atama yapılabiliyor (altta, sağda).**

Huawei P30 Pro, *5.6 mm (27 mm eşdeğer), f/1.6*

%100 detay, Huawei P30 Pro, *27 mm eşdeğer, f/1.6*

%100 detay, *Nikon D800, 28 mm, f/8*

(AF-S, AF-C veya manuel) ile renk ısısı seçenekleri sıralanıyor.

Yukarıdaki karşılaştırmada Huawei P30 Pro'nun 1x, yani 27 mm eşdeğer lensiyle uzun kenarı 7296 piksel, Nikon D800 ve 28 mm asal lens kombinasyonu ile baz ISO değerlerinde 7360 piksel boyutlu raw fotoğraflar (dng ve nef) elde edilip Adobe Camera Raw yazılımıyla her kare için optimum sonucu verecek parametreler kullanılarak jpg dosyasına dönüştürüldü. İki fotoğrafta yakınlaştırma oranları benzer olduğu halde, beklenildiği üzere Nikon D800 sonucu bariz daha başarılı; özellikle yeşil bölgedeki fraktal doku gayet doğal görünüm sergilerken, küçük sensör boyutu nedeniyle Huawei'de fazlaca flu ve aynı zamanda aliasing (pürüz) içeriyor. Ayrıca telefonun kendi jpg'lerinin renk paleti gayet başarılı iken, bilgisayarda dng dönüşümünde profil tanınmıyor ve renkleri manuel olarak düzeltmek zahmetli. Şunu mutlaka söylemeliyim ki, kalitesiyle mihenk taşı konumundaki bir full frame dSLR ile karşılaştırma yapmak otomobil ile bisikleti yarıştırmaya benzer tuhaf bir durum. Test amacıyla uzun kenarlar yaklaşık 4500 piksel değerine kadar küçültüldüğünde iki fotoğraftaki detay bilgisi eşitleniyor; buradan P30 Pro'nun ana kamerasının en iyi koşullarında en/boy düzeltmesinden sonra 14 MP çarpanlı dSLR benzeri sonuç verebileceği sonucuna ulaşmak mümkün ki, yine eskiden kullandığım 12 MP Nikon D300 fotoğraflarımı incelediğimde noise karakteri dahil, benzer düzeyde detaylar sunduğunu görebiliyorum. Huawei P30 Pro'nun ultra geniş ve tele lensleri ise bu ölçüde olmamakla birlikte her şeye rağmen yeterince başarılı. İşin özeti, çekim ve işleme aşamalarına özen gösterildiğinde bir cep telefonunda bugüne dek görülmemiş derecede iyi sonuçlar almak mümkün.

Levent Metro Durağı'nda hareket halindeki tren ve bekleyen yolcular (altta). *Huawei P30 Pro, 16 mm eşdeğer, f/2.2, 1/6, ISO 50.*

Aperture Küçük optik ve sensör kombinasyonu, net alan derinliğinin hayli fazla olmasından dolayı SLR veya aynasız makinelerle açık diyaframda kolayca elde edilebilecek sınırlı alan derinliği efektinden mahrumdur. Bunu aşmak üzere yıllardır çaba gösterilip, örneğin iki lensin paralaksından yararlanmak dahil, farklı simülasyonlar halen üreticiler tarafından uygulanmakta. Ancak Huawei P30 Pro'daki ToF sensörü görselin farklı noktalarının uzaklık haritasını oluşturarak direkt ve etkili bir çözüm sunuyor.

Portrait Sonuçları bakımından aperture moduna benzemekle birlikte onun kadar belirgin bokeh efekti sağlamıyor, sonradan netlik noktası veya diyafram değişikliği de yapılamıyor. Farklı olarak beauty (güzellik) parametresi sunuluyor ve sonradan düzenlenebiliyor. Gerçekçi fotoğraflar için bu özelliği düşük-orta seviyede kullanmakta fayda var.

Night Gece veya düşük ışıklı statik manzaraların tripod kullanmaksızın elde tutularak görüntülenmesini sağlamakta. Koşullara göre dört, altı veya on saniye süren pozlama sırasında makine çok sayıda kare çekip en uygun olanları bir algoritma çerçevesinde birleştiriyor. Başka telefonların belki siyaha yakın sonuç vereceği en karanlık ortamlarda bile hayret uyandıran fotoğraflar ortaya

çıkarıyor. Pro modundaki 12.800-409.600 ISO aralığı da buna benzer imkân sunuyorsa bile gece modunun sonuçları aynı zamanda kısmen HDR özelliği içeriyor; böylece parlak ışıklı alanlarda görülebilecek detay kaybı önleniyor.

Panorama Bu modda telefonu yavaşça sağa veya sola hareket ettirmek yeterli. Pozlamanın başlangıç ve bitiş noktalarını belirlemek mümkün. Ne yazık ki burada uygulama dikey panorama ya da tele lensle oluşturulabilecek yaratıcı yaklaşımlara izin vermiyor.

Super macro Lensi bir nesneye belli mesafeden fazla yaklaştırınca otomatik olarak da aktive olan bu modda gayet başarılı close-up (yakın detay) fotoğraflar çekmek mümkün. Burada yalnızca 16 mm veya 27 mm eşdeğer fokaller tercih edilebiliyor. Ancak kolayca kaçabilen kelebeklerin görüntülenmesi için photo modunda 10x, yani 270 mm eşdeğer fokal kullanmak daha mantıklı bir çözüm olabilir.

Silky water İpeksi su diye doğrudan tercüme edilebilecek bu modda gün ışığında bile algoritma sayesinde uzun pozlama yaparak klasik şelale fotoğrafları elde etmek mümkün.

Star trails Light painting (ışıkla boyama) alt grubunda bulunan bu modda uzun pozlama yaparak yıldız izlerini fotoğraflamak mümkün. Uygulamada ekran sürekli açık kalıp, istediğimiz zaman son verilebilen pozlamanın ilerleyişi de izleniyor. Oluşturulan kompozit fotoğraf çok başarılı. Tüm çalışmam boyunca tripod kullandığım tek kare bu oldu.

HDR High dynamic range (yüksek dinamik aralık) modunda art arda farklı pozlama değerlerinde kareler görüntülenerek uygulama tarafından birleştirilir. Burada amaçlanan, sensörün dinamik aralığının dışına çıkan kompozisyonlarda başarılı sonuç elde etmek.

Huawei P30 Pro'yu kimler, neden kullanmalı? "İyi fotoğrafçı her zaman fotoğraf makinesini yanında bulundurur" diye bir söylem vardır. Doğruluk payı bulunabilir ama hemen hiçbir fotoğrafçının da bu davranışı sergilemediğini biliyoruz. Zorunlu durumlar haricinde pek kimse yanında kilolarca ağırlıkta çantayla gezmek istemez. Kompakt makineler dahi az çok bir cihazı taşıma sıkıntısı yaratır. Oysa cep telefonları için aynı şeyi söyleyemeyiz, onlar artık hayatımızın parçası gibi. Diyelim bir yere giderken beklenmedik bir hava olayına rast geldik; fırtına ve dolu olabilir, ufukta bir hortumla karşılaşabiliriz. Ya da şehirde bir gösteriye, toplumsal olaya tanık olabiliriz, tekrarlanmayacak enstantane yakalayabiliriz. Hemen sarıldığımız cep telefonunun görsel IQ'su acaba ne düzeyde? Çektiğimiz o kare sosyal medya paylaşımının ötesinde kullanım alanı bulabilecek mi? Evet, belki tek amacı fotoğraf çekmek olan profesyonel ekipmanın yerini tutmasa da P30 Pro, cep telefonu algısını sarsacak düzeyde fotoğraflar üretebiliyor. Bununla görüntülenler bir dergide çift sayfa basılabilecek, yarışmalara kabul edilip sergilenebilecek, hatta ödül alabilecek potansiyele sahip.

Huawei P30 Pro, *54 mm eşdeğer, f/1.6*

Nikon D800, 50 mm, f/1.8

Bu fotoğraf 2x ve portrait modunda çekilirken beauty parametresi için ¼ konumu tercih edildi (üstte, sağda). ***Huawei P30 Pro, 54 mm eşdeğer, f/1.6, 1/240, ISO 50.***

Çekim sırasında netleme noktası ve simüle edilecek diyafram değeri seçilebildiği gibi, pozlama sonrasında dahi istenildiğinde parametreler değiştirilebiliyor. Bu, şimdiye dek karşılaşmadığımız ilginç ve çok kullanışlı bir özellik (solda).

Günbatımında Salacak'tan Kız Kulesi ve Galata Kulesi birlikte görülüyor. Gece moduyla çekim yapıldı. Kompozit fotoğraf olduğu için sabit obtüratör ve ISO değeri yok (altta). ***Huawei P30 Pro, 135 mm eşdeğer, f/3.4.***

1

Böylesi yenilikçi bir cihazın hiç kusurları yok mu? Olabilir ama sonraki sürümlerde elbette iyileştirilebilir. Test aşamasında dikkatimi çeken, yazılımla üstesinden gelinebilecek sorunları ve geliştirme yönündeki naçizane önerilerimi şöyle sıralayabilirim:

• Pro modu ayarlarında çözünürlük değeri 40 MP seçildikten sonra Photo moduna geçilirse yalnızca ana lens kullanılabiliyor. Zoom skalasını tekrar görmek için değeri düşürmek gerekiyor. Her defasında bu işlemlere gerek kalmadan olası en yüksek çözünürlük mantığıyla Max. seçeneği eklenebilir.

• Pro modu ekranında parametrelerin yer aldığı bant, mevcut alanın daha verimli kullanımıyla fotoğraf bölgesinin dışındaki bir alana kaydırılabilir. Bu mümkün değilse bir süre sonra, tekrar dokunana dek kaybolması sağlanabilir.

• Pano modunda ana lensin yanı sıra pekâlâ tele lens tercihi de mümkün olabilir. Distorsiyonsuz bu lensle sorunsuzca gerçekleşebilecek birleştirmelerde yaklaşık 85 mm fokale ve klasik 3/2 orana sahip, görece iyi çözünürlükte fotoğraflar elde edilebilir. Hatta daha ileri giderek yüksek çözünürlüklü mozaik birleştirmeler bile düşünülebilir.

• Nötr gradasyon filtresinin eksikliği bulutlu havalarda epey hissediliyor. Düşük pozlama veya HDR ise tam çözüm sunmuyor. Pekâlâ bir Graduated Filter modu eklenerek art arda çekilecek karelerin aşağıdan yukarıya koyulaşarak estetik bir gradasyon oluşturması sağlanabilir.

• Pozlama sonrası düzenleme seçeneklerine döndürme ve kesme işlemlerinin yanı sıra perspektif düzeltme fonksiyonu ve ayrıca turuncu-mavi eksenli (sıcak-soğuk) renk ayarı eklenebilir. Mevcut olan yalnızca kırmızı-yeşil eksenli hue skalası.

• Raw (dng) dosyalarına cihaz üzerinde işleme opsiyonu getirilebilir.

Şu günlerde hem fonksiyon hem de sonuçları bakımından fotoğrafta telefon devrimi sürecini yaşamaktayız. Leica ruhu ve felsefesi şimdi Huawei telefonlarına hayat veriyor. Ben de bir köşesinden bile olsa, bu sürecin içinde bulunmanın heyecanını yaşıyorum ●

❶ Belgrad Ormanı'ndaki Büyük Bent göletinin 6016x2944 piksel boyutundaki detaylı panoraması.
❷ Belgrad Ormanı'nda yağmurdan sonra yaprağın detayları ve üzerinde biriken su damlaları.
Huawei P30 Pro, 16 mm eşdeğer, f/2.2, 1/50, ISO 160.
❸ Metal 1 TL'nin detayı. *Huawei P30 Pro, 16 mm eşdeğer, f/2.2, 1/25, ISO 400.*
❹ Belgrad Ormanı'ndaki küçük şelale. *Huawei P30 Pro, 27 mm eşdeğer, f/1.6, 2 sn, ISO 500.*
❺ Kuzey Ormanları'nda görüntülenen bu fotoğrafın pozlama süresi yarım saat. Yıldızların yanı sıra İstanbul'un yeni havalimanı çevresindeki uçakların ışıkları da kadraja girdi.
Huawei P30 Pro, 27 mm eşdeğer, f/1.6, 30 dk, ISO 800.
❻ Rumeli Hisarı Zağanos Paşa Burcu'nun ultra geniş açı ve HDR fotoğrafı.
Huawei P30 Pro, 16 mm eşdeğer, f/2.2, 1/360, ISO 50.

PORTFOLYO

Yol hikâyesi

"Çünkü hayatın içinde çocukluğun neşesi de var, yarım bir yüzün dalgaları da var. Hayatın içinde aynı anda bambaşka yerlere çıkan yollar var. İşte oralardan geliyor bu fotoğraflar. Ya da oralara çıkıyor. Yollara… Yolları hep sevmişimdir. Çok şeritli otoyolları değil de iki dağ arasında dümdüz uzanan, insanda meçhule çıkıyor izlenimi bırakan, araçların öyle saniye başı değil ara sıra geçtiği ve geçtiğinde de ardında hikâyesini düşünebileceğiniz kadar zaman bıraktığı kasaba yollarını sevmişimdir. Serkan'ın fotoğraflarında işte o yollar var. Hızıyla başımızı döndüren değil, hikâyesi olan yollar var. Dumanlı, kara, belirsiz."

Tolga Binbay

Son bir iki yıldır aklımda kitap yapma fikri dolanıp duruyordu. Çektiğim fotoğrafların hard disklere ve sosyal medyanın çılgın tüketim çarklarına saplanıp kalması, "Geriye ne kalacak? Ardımızda ne bırakacağız?" gibi sorular sormama neden oluyordu. Günümüzün dijital dünyası çoğu şeye ulaşımı kolaylaştırmanın yanında, bazı duygularımızı unutmamıza sebep oluyor. Dokunamadığımız ve kokusunu alamadığımız fotoğraflar üretiyoruz. Oysa ki görme dediğimiz durum, diğer duyulardan azade değildir. Kitabın matbaadan çıkıp elime ulaştığı ilk gün, bunu daha iyi anladım. Parmaklarımı sayfaların arasında gezdirip grenlerine bile dokunabildiğim fotoğraflar vardı ve belki de asıl önemlisi, kâğıdın o unuttuğum kokusunun aslında ne kadar özel bir şey olduğunu hatırlamamdı.

Bu kitap benim için, çocuklarıma bırakabileceğim bir miras olmasının yanında, görme biçimimi de sorgulayabildiğim ve kendimi tüm yalınlığıyla ifade edebildiğim bir alan anlamı taşıyor.

Yani yolun kendisi… ●

Serkan Çolak'ın ilk fotoğraf kitabı olan On The Road, son 12 yılda çekilen 33 siyah beyaz fotoğraf ve psikiyatrist yazar Tolga Binbay'ın kaleminden fotoğraflara eşlik eden "Ardından" adlı metinden oluşuyor. 66 sayfalık kitap, self published olarak Mas Matbaa'da 16,5x24 boyutlarında, Garda Matt Ultra kâğıda soft cover kullanılarak 500 kopya basıldı.

Serkan Çolak'ın "On The Road" başlıklı çalışması bizi hızıyla başımızı döndüren değil, hikâyesi olan yollara götürüyor.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR **SERKAN ÇOLAK**

Sisli ve soğuk bir sabahta, Tekirdağ'ın dağ köylerinden birine giden yolda Serkan Çolak kendi fotoğrafını çekmiş.

1) Tekirdağ'da aniden bastıran yaz yağmuruyla ıslanan kelebek.

2) İzmir'de şiddetli rüzgârdan etkilenmemesi için koruyucu örtüye sarılan palmiyelerden biri Göztepe sahilinde demirlere sabitlenmiş.

3) İzmir'de jeotermal enerjinin kullanıldığı nadir ilçelerden biri olan Narlıdere'de, soğuk bir sabahta, sıcak su buharı gökyüzüne yükseliyor.

4) Seferihisar'da bir üniversitenin dinlenme tesisleri.

5) İzmir'de metro çıkışında otobüs bekleyen genç bir adam, kestane kebabı yapan seyyar satıcının arabasından çıkan dumanlara karışıyor.

1) İzmir-Balıkesir yolunda, Akhisar yakınlarında terk edilmiş bir akaryakıt istasyonu.

2) Kızım uzunca bir köy tatili sırasında denize gitme isteğini deniz gözlüklerini takarak belli ediyor.

3) İzmir'de bir mekânda, gecenin ilerleyen saatlerinde canlı müzik öncesi sohbet eden insanlar.

4) Balıkesir'in Bigadiç ilçesi yakınlarında eski bir otomobil hareket etmeye hazırlanıyor.

5) Basmane Garı'nda trenin hareket saatini bekleyen bir yolcu, fotoğrafçının silueti ile birleşiyor.

6) Kızım ve oğlumla kent ormanında doğa yürüyüşü yaparken, eve dönüş yolunda ilerliyoruz.

4

5

6

ATLAS FOTOĞRAFÇILARI ANLATIYOR

ALTERNATİF EKİPMAN

Bazen kalabalıkta veya dikkat çekmemeniz gereken ortamlarda kullandığınız makineler fazlasıyla göze batar. Veya zorlu çalışma koşullarında, doğada ekipmanı çantadan çıkarmak zor olur, büyük gövdeli makine ve lenslerin kullanımı imkânsız hale gelir. Bu gibi durumlarda daha küçük makineler veya gelişmiş cep telefonları devreye girer. Sizin tercih ettiğiniz alternatif ekipman nedir? Atlas fotoğrafçıları bu soruyu yanıtladı.

"Fotoğrafçıyı gizleme" avantajı

GÖKHAN TAN

30 YILDIR FOTOĞRAF ÇEKİYORUM ve 26 yıldır da bu fotoğraflar çeşitli mecralarda yayımlanıyor. Bu süre içerisinde "büyük gövdeli" tabir edilen fotoğraf makineleri dışında bir ekipmana sahip olmadım. Atlas seviyesinde bir dergi, kâğıt ve baskı farkı nedeniyle gazeteye kıyasla fotoğrafta daha yüksek teknik yeterlilik talep eder. Cep telefonu kameralarının bu teknik kapasiteyi karşıladığı 2012 yılından itibaren "küçük" makine olarak iPhone kullanıyorum. Telefon elbette ve hâlâ profesyonel makinelere kıyasla kısıtlı bir aygıt. Ama bu fark özellikle geniş açı fotoğraflarında en alt seviyeye iniyor ve başarılı sonuç veriyor. 2017'den beri sürekli taşıdığım iPhone 7 Plus başka bir şekilde kaydetme imkânım olmayan pek çok konuyu kaçırmamamı sağladı ve bu fotoğrafların birçoğu da yayımlandı. Telefon kamerasının "fotoğrafçıyı gizleme" avantajının da özellikle insan yoğun, yakın plan konularda ön plana çıktığı unutulmamalı. Diğer taraftan telefonların fotoğraf fonksiyonları son yıllarda bu kadar gelişmemiş olsaydı, muhtemelen ben de daha büyük gövdeli kameralara alternatif küçük bir makine sahibi olurdum.

Her ihtimale karşı

TOLGA İLDUN

Birçok konuda olduğu gibi fotoğrafta da planlama ve karar aşamasının önemi aşikâr. Özellikle de belirli bir konu veya röportaj üzerinde çalışacaksanız. Bu planlama ve karar aşaması; yapacağınız çekimin konusuna, çekeceğiniz fotoğraflarla ne anlatmak istediğinize, çekim sürenize, içinde bulunulacak coğrafik ve meteorolojik özelliklere bağlı olduğu gibi bölgenin kültürel ve sosyolojik özelliklerine göre de değişiklikler gösterebiliyor. Birçok değişken ile karşılaşabileceğiniz durumlarda ise ekipman seçimi size sahada esneklik sağlıyor. Bazı koşullar öngörülebilse de öyle anlar geliyor ki büyük gövdeli makineler ve lenslerin kullanımı imkânsız hale gelebiliyor. Böyle durumlarda bir B planınız olmalıdır.

Her geçen gün gelişen teknolojileri ile yüksek çözünürlüklü kompakt aynasız kameralar veya cep telefonları daha az dikkat çeken görüntüleri sayesinde derdinize derman olabiliyor. Her ihtimale karşı yanımda DSLR haricinde crop sensörlü Sony A6000 kameram oluyor mutlaka. Gün ışığında oldukça iyi sonuçlar veren, geniş açı ve zoom özelliği olan kit lensi 16-50 mm f:3.5-5.6 ile düşük ışıkta ise tam karede 35 mm'ye eşdeğer Sony Sonnar T* E 24 mm f/1.8 Zeiss lensi kullanıyorum. Aynı zamanda oldukça hafif olan aynasız kameram uzun yürüyüşler veya efor gerektiren tırmanışlarda da faydalı olabiliyor. Fakat düşük pil ömürleri nedeni ile yanımda birkaç yedek batarya bulunduruyorum. Hiçbir şekilde fotoğraf makinesinin kullanımına izin verilmeyen yerlerde ise iPhone'la elde veya kompakt bir üç ayak ile çekimler yapabiliyorum. Böylelikle dikkat çekmemem gereken ortamlarda daha rahat çalışabiliyorum.

Görünmez olarak fotoğraf çekmek

ALİ İHSAN GÖKÇEN

Yasaklar, kutsal mekânlar, cenazeler, gösteriler, güvenlik kaygısı, rahatsız etmeme isteği, nezaket gibi birçok nedenden dolayı kimi zaman DSLR fotoğraf makinenizi kullanmanız zor veya imkânsızdır. Ama bu ortamların bazılarında, fotoğrafçı olduğunuzu hissettirmezseniz fotoğraf çekmenize çoğu zaman tolerans gösterilebilir. Ya da siz ortam gereği dikkat çekmeyi tercih etmeyebilirsiniz.

Eğer deneyimli bir fotoğrafçıysanız mutlaka bu koşullara karşı hazırlığınız vardır. Yanınızda her koşulda taşıdığınız yüksek kaliteli fotoğraf çeken kompakt makineniz bulunur. Eğer kompakt makine ile de fotoğraf çekemiyorsanız, cep telefonunuzla çekmeye çalışırsınız. Zaten böyle ortamları yaşayacağınızı bildiğinizden cep telefonunuzu iyi fotoğraf çeken bir modelden almışsınızdır. Yani ne olursa olsun fotoğrafı çekebilmek için B hatta C planınız bile hazırdır.

Ben kompakt makine olarak Sony DSC-RX100 III kullanıyorum. Her zaman her yerde yanımdadır. Çünkü çok özel bir an/olayı ne zaman yaşayacağınızı bilemezseniz. O an fotoğrafı çekebilmelisiniz.

Mahagandhayan Manastırı, 1914 yılında kurulmuş ve Myanmar'ın en büyük manastırlarından biri. Yaklaşık 2 bin keşişe ev sahipliği yapıyor. Sabah ve öğlen olmak üzere günde iki kez bir ritüel havasında yemek yeniyor. Burada DSLR makinelerle fotoğraf çekilmiyor. Ben manastıra bir saat erken gittim. Fotoğraf çekebileceğim en iyi yeri belirledim. Sonra doğru zamanda kompakt makinemin toleransına sığınıp fotoğrafları çekmeye başladım. Görevliler çekim yaptığımı gördükleri halde kompakt makine olduğundan anlayış gösterdiler.

YORK

En iyi makine

SERVET DİLBER

Fotoğrafçı arkadaşlarla kendi aramızda yaptığımız sohbetlerde söz dönüp dolaşıp ekipmana gelir. Yeni kameraların teknik özellikleri, ideal makinede ne özellikler olması gerektiği üzerine sonu gelmez bir konuşma olur. Elimizdeki ekipmanla şimdiye kadar çalıştığımıza göre yeterli ve uygun bir seçimdir ancak bu işin bence "güzel" tarafı biraz oyuncak merakı, biraz gelişen teknolojiyi takip etmektir.

Bu sohbetlerde kişisel olarak geldiğim nokta her zaman "ideal" bir makinenin olmadığı, işe göre ekipman seçmek gerektiğidir. Sadece belli bir alanda çalışmıyorsanız oldukça geniş bir ekipman parkına sahip olmanız gerekir. Orta formattan cepte taşınacak bir kameraya, çok geniş açıdan uzun odaklı tele objektife kadar.

Bu malzeme parkını oluşturmanın ekonomik külfetinin yanı sıra çekimlerde kullanma ve taşıma zahmetini de unutmamak gerekir. Birçoğumuz tam kare sensöre sahip 35 mm formatında bir makine ve genel aralıklara hitap eden veya çekim tarzımıza uygun objektifler kullanıyoruz.

Donanım olarak zengin bir aralığa sahip olsak da gerektiği anda yanımızda bulunduramadıktan sonra çok bir anlamı yok diye düşünüyorum. Benim formülüm, yaşadığım tecrübelerden sonra "En iyi makine yanındaki makinedir" oldu. Bu nedenle gündelik hayatta ve dergi için gittiğim görevlerde hafifliği ve görece küçüklüğünden dolayı çantamda her zaman aynasız Aps-c formatında bir makine ve 23 mm objektif hazır bulunuyor.

Her zaman yanınızda bulunacak bir makine için son dönemde çıkan akıllı telefonlar da iyi bir seçenek ancak ben ekrandan bakarak çekim yapmaya pek alışamadım ve telefonu bir görüntüleme cihazı olarak kullanmayı refleks olarak geliştiremedim. Bu nedenle küçük sayılabilecek ve benim için kullanımı pratik, alışkanlıklarımı bozmayacak bir makine "en iyi makine"dir.

Fujifilm X-Pro 1 gövde, 23 mm objektif, 1/125 f/11

Alternatifler mutlu eder

SELİM KAYA

Yaklaşık 32 yıllık fotoğrafçılık yaşamımda pek çok kez alternatifsizliğin veya bir başka deyişle tedbirsizliğin sıkıntısını çektim. Ancak son 10 yıldır bu konuda sıkıntı çekmiyorum. Çünkü şu anda her nesnenin, her kompozisyonun veya her koşulda her manzarayı çekecek ekipman ve donanıma sahibim.

Uzun yıllardır UNESCO Kültür Mirası Listesi'nde bulunan Diyarbakır'daki Hevsel Bahçeleri'ne gider, orada kuş gözlemler ve fotoğraflarını çekerim. Hevsel Bahçeleri, Türkiye'nin en önemli kuş cennetlerinden biri olmakla beraber 3 bin dönümlük bu bölge aynı zamanda çok iyi bir tarım arazisidir. Hal böyle olunca tarlalarda ve ağaçların altına pikniğe gelen insanlar da oluyor. Bu nedenle Hevsel'e giderken çekim yapacağım yere kadar ekipmanını çantadan çıkartmamaya özen gösteririm. Önce kuşların geleceği yeri tespit ederim. Sonra da ekipmanımı yere koyarım ve orada benim de sonradan içeri girebileceğim, çalı çırpıdan doğal bir barınak inşa eder ve üstüme de yapraklı kamuflajımı örterim. Ancak bazen insanlar nehir kenarına pikniğe gelir, kimileri de bataklık bölgelerde avlanır. Tüfek ve insan kalabalığının seslerinden ürken kuşlar daha güvenli olan nehrin karşı tarafına geçer. Dicle Nehri'nin karşı tarafı Dicle Üniversitesi'nin kampus alanı içerisinde olduğu için güvenlikçiler avlanmaya müsaade etmiyor. Kuşlar da oradaki sakin yaşamı bellemiş olmalı.

Bu durumlarda hemen alternatif ekipmanlarımı devreye sokuyorum. Devasa bir görünüme sahip 500 mm lensi çantaya koyuyorum ve onun yerine daha az dikkat çeken, makro özelliği taşıyan 70-300 mm lensimi çıkartıyorum ve yılın neredeyse sekiz ayı boyunca Hevsel'de bulunan birbirinden güzel kelebeklerin fotoğraflarını çekmeye başlıyorum. Bu şekilde yanımda alternatif ekipman bulundurmanın sonuçlarıyla başarıya ulaşıyorum ve bu da beni mutlu ediyor. Bu nedenle bir çekime giderken her türlü olasılığı düşünüp yanınızda alternatif lensler ve makineler bulundurmanız yararınıza olacaktır.

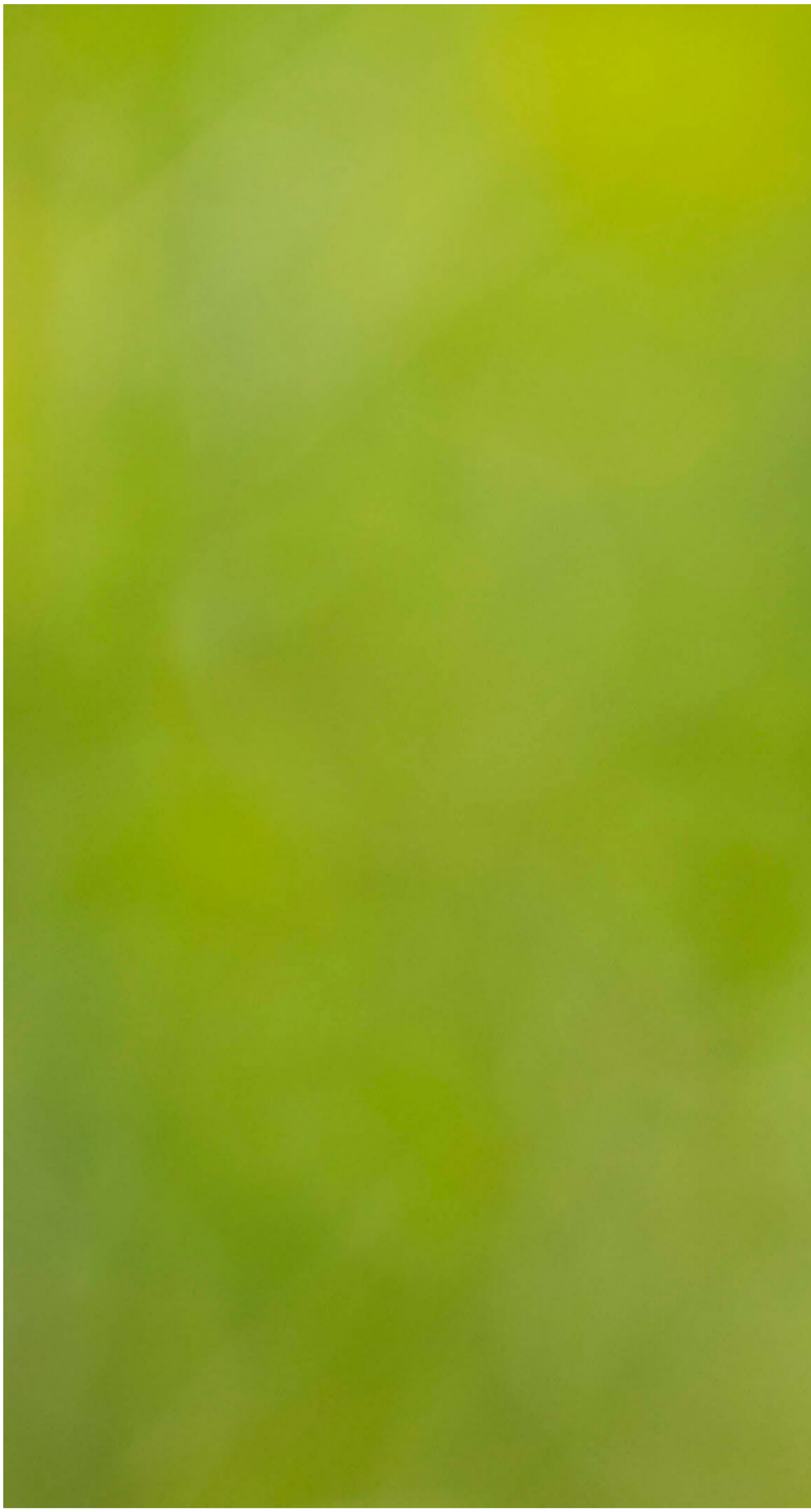

Kamera göz

ŞAHAN NUHOĞLU

1.90'LIK BOYU VE UZUN SAÇLARIYLA kendini o daracık ortamda gizlemesine imkân yoktu. İçerideki sigara dumanını eliyle keten helvası gibi ayırarak bir kaş göz işareti yaptı. Anlaşılan şimdi beni de bu "suça" ortak etmek niyetinde. Anason kokulu bir Beyoğlu meyhanesindeyiz, içeride sigara içilebildiği zamanlar, (2000'lerin başı olmalı) tüm masalar dolu, kadınlı erkekli efkâr dağıtılıyor… Koca cüssesine ilaveten orta format Hasselblad'ı yetmiyormuş gibi, ikimizin de boynunda kordonlarla sarılı akülü paraflaşlarımız var. Bu kadar ekipman ile görünmez olmayı başarmış gibiyiz, kimse oralı olmuş görünmüyor… İçerideki servis trafiğini aksatmadan üç beş kare film çektikten sonra masamıza geri dönüyoruz. Ödüllü Fransız fotoğrafçı Laurent Monlaü ile dört gündür teşriki mesaideyiz. Bir yandan rehberlik ediyorum, bir yandan da üstadın bir insana, bir duruma nasıl yaklaştığıyla fena halde ilgiliyim. O ana değin kanıksadığım "Yabancı ortamlarda dikkat çekmemek için ufak, aynasız makineler tercih sebebidir" ezberim fena halde yerle yeksan olmuş durumda. İşin sırrı ortamın kimyasıyla bütünleşmekte mi acaba?

O gecenin hatırasından çıkardığım ders, başka gecelerde, başka coğrafyalarda, dilini bilmediğim insanların arasında bir tür pusulam oldu. Kültürel olarak fotoğrafa, fotoğrafçıya sempatik bakan ya da yabani davranan toplumlar var, doğru. Kimi zaman zımnen de olsa, vücut dilimizle, bir bakışla ya da küçük bir jest ile fotoğraf çekebilmenin iznini alırız bulunduğumuz ortamlarda. Kimi zaman bir sokakta pat diye önümüze düşer kare, yakalarsınız ya da kaçar. Kaçan balık büyük olsun, kamera göz sürekli kayıtta. Son dönem teknolojik gelişmeler artık boynunuza astığınız makineyi cep telefonundaki uygulamadan kontrol edebilme imkânı sağlıyor. Örneğin sokak fotoğrafçılığını karın hizasından, öyle kadraj ayarı falan yapmakla uğraşmadan yaşayan "ya çıkarsa"cı bir ekol var. Filme para vermeyince hayat bir başka oluyor artık!

Ben sanırım biraz eski kafalıyım, ekipmandan ziyade fotoğraf çekmenin davranış bilimsel bir tarafı olduğunu savunacağım. Belki güneş altında çekilmemiş yer kalmadı ama insan olduğu müddetçe fotoğraf hikâyeleri anlatılmaya devam edecek. Fotoğrafçılar da hem her yerin biraz yerlisi hem biraz yabancısıdır bana göre. Alet edevattan çok, esas o an orada neden bulunduğumuza dair verilecek cevaplar planın bir parçası olabilir.

Hafiflemek güzeldir

YILDIRIM GÜNGÖR

Bir yere hangi amaçla gidersem gideyim yanıma mutlaka bir DSLR makine alırım. Daha doğrusu alırdım. Dergi için gittiğimde Nikon D 810 ve objektiflerle hatırı sayılı bir ağılık taşıyorum. Mesleğim gereği sürekli doğada olduğum için makine götürmediğimde rahatsızlık hissediyorum. Bunu çocuklara aldığım Nikon D 3200 ile gidermeye çalıştım. Daha hafif ve küçük olduğu için taşıması da çok kolaydı. Ancak son iki yıldır kullandığım cep telefonu sayesinde daha rahatladığımı hissetmeye başladım. Eskiden "Keşke makineyi yanıma alsaydım" dediğim çok olmuştur. Ancak iPhone 7 Plus kullanmaya başladıktan sonra normal seyahatlerimde artık rahatsızlık duygusu yaşamamaya başladım. Artık yerini "Unuttum ama cep telefonum var" rahatlaması aldı. Her şeyden önce taşıması ve kullanımı çok rahat. Çözünürlüğü de 4032x3024 megapiksel. Yani elde ettiğim fotoğraflar rahatlıkla kullanılabilir düzeyde. Basit diyafram ayarlarının da olması işimi daha kolaylaştırıyor. Özellikle kapalı yerlerde pencereden sızan ışıkta çekilen portelerde muhteşem sonuçlar veriyor. Bu kış Bulgaristan'a giderken makinemi götürmekten son anda vazgeçmiştim. Yol boyunca çok da pişmanlık çektim ama karda çektiğim fotoğrafları görünce doğru karar verdiğimi anladım. Çevre Bakanlığı için hazırladığım mağaralar kitabı için gittiğim bir mağarada makinemin pilini almadığımı gördüğümde mağaranın derinliklerindeydim. Cep telefonumla çektiğim fotoğrafları baskıda rahatlıkla kullandım. Bu sonuçları görmeye başladıktan sonra "Acaba fotoğraf makinelerinin yerini çok yakın bir gelecekte cep telefonları mı alacak?" diye düşünmeden edemiyorum.

Amfibik çözümler

ALİ ETHEM KESKİN

Bir fotoğrafçı olarak teknolojik gelişmelerden olabildiğince yararlanmaya çalışıyorum. Zira genellikle sualtı ve mağaralar ile ilgili belgesel çalışmaları yapıyorum. Bu zorlu ortamlarda fotoğraf çekmek birçok kısıtlamayı da beraberinde getiriyor. Sualtına fotoğraf makinesini su geçirmez bir koruma kabı içinde indirebiliyorsunuz. Suyun dibinde objektif değiştirme şansınız olmuyor. Bu nedenle önceden bir objektife karar vermek ve onu kullanmak zorunda kalıyorsunuz. Diyelim ki geniş açılı bir objektif seçtiniz. Dalış sırasında karşınıza birkaç santim büyüklüğünde çok nadir bir canlı çıktı. Ne yapacaksınız? Asistanınıza veya dalış arkadaşınıza içinde makro objektif olan ikinci bir ekipman veriyorsunuz. Herhangi bir sebeple makinenizde bir problem olması durumunda da bu ikincil makine sizin hayatınızı kurtarıyor.

Mağaralarda bu durum sualtından pek farklı değil. Zira mağaralarda karanlığın yanı sıra soğuk, aşırı nem, toz ve çamur gibi zorluklarla karşılaşıyoruz. Fotoğraf makinesi ve flaş gibi ekipmanlarınızı korumanız gerekiyor. Bunun için de mağara içinde ilerlerken tüm ekipmanları koruyucu çanta içinde taşımak zorunda kalıyoruz. Ekipmanları çantadan çıkartıp hazırlanmak belirli bir süre alıyor. Mağaraya birlikte girdiğiniz ekibin çalışmalarını engellemeyecek şekilde planlanan zaman ve yerlerde mağara içi çekimlerimizi gerçekleştiriyoruz. Ancak bazen öyle bir an geliyor ki fotoğraf makinesini çantadan çıkartacak zamanınız olmuyor. Örneğin dik bir galeride ip sistemi üzerindesiniz ve mağara içinde bir şelale ile karşılaşıyorsunuz. Fotoğraf makinesini çantadan çıkartmanız olanaksız. Bu durumda yardımınıza son yıllarda geliştirilen amfibik makineler koşuyor. Ben Olympus TG5 kullanıyorum. Zira hem mağara tulumumun göğüs cebine sokabiliyorum hem de 10 metreye kadar su geçirmez olduğu için nem ve tozdan koruyabiliyorum. Üzeri çamurlandığında da temiz su ile temizleyip kullanabiliyorum. Bununla birlikte mağara çekimlerimde LED teknolojilerinin gelişmesinden de olabildiğince yararlanmaya başladım. Flaşların da fotoğraf makineleri gibi nemden ve çamurdan korunması gerekiyor. Şimdilerde tıpkı amfibik fotoğraf makineleri gibi amfibik ışık kaynakları da üretilmeye başlandı. Mağara tulumumun diğer cebine LUME CUBE marka ufak LED ışık kaynakları koyuyorum. Gerektiğinde flaşlar yerine bu ışık kaynaklarından yararlanıyorum. Su geçirmez oldukları için mağaralardaki su birikintileri ve göletlerin içine de yerleştirip ortamı farklı şekilde aydınlatmış oluyorum.

B planı

TURGUT TARHAN

Dijital SLR'lerin altın çağını yaşadığı 5-10 yıl öncesinde, mesela Salacak'ta günbatımını veya Galatasaray Lisesi'nin önünde tramvayı çekmek üzere, ellerinde farklı gövde ve lens kombinasyonlarıyla hazırda bekleyen fotoğrafçı gruplarını görmek mümkündü. Şimdilerde sokakta DSLR ile gezen insan sayısı hayli azaldı. Zaman içinde profesyonel kullanım haricinde daha çok kompakt aynasız makinelerin tercih edildiğini görmekteyiz. Son yıllarda bu akıma gelişmiş cep telefonları da eklendi.

Atlas için 2018 Şubat'ında Ukrayna'nın liman kenti Odessa'daydım. Ne var ki, ülkenin en turistik ve ziyaretçilere alışkın yerlerinden biri olmasına karşın, insanların sokakta SLR ile çekim yapmamı yadırgadığını ilk günden hissetmiştim. Eski tramvayın içinde yolculuk yapan yaşlı insanları bu makineyle göze batmadan görüntülemem pek mümkün değildi, imdada hemen cep telefonum yetişti ve dergide de yayımlanan bir kare çekebildim. Privoz Pazarı'nda boynuna asılı mantarlarla satış yapan kadınları SLR ile fotoğraflamaya çalıştığımda hepsi tepki gösterdi. Oysa aynı yerde ertesi gün fotoğraflarını telefon ile sorunsuzca çekebildim. Ünlü katakombları gezerken ise silmeme rağmen saniyeler içinde lens tekrar buğulanıyordu; burada da yine imdada cepteki telefonum yetişti.

Aziz Panteleimon Manastırı, Odessa'nın en eski yapılarından. Fakat girişte fotoğraf çekimi konusunda ikaz tabelaları vardı. Halbuki içerisi adeta "Fotoğrafımı çek" diye haykıran bir görsellik sergiliyordu. Önceden ekranı açıp elimde tuttuğum telefonla tek bir kare çekip ayinin devamını izledim. Koşullara göre oldukça başarılı sayılabilecek bir fotoğraf ortaya çıktığını düşünüyorum.

(Odessa Aziz Panteleimon Manastırı'ndaki Ortodoks ayini - iPhone 7, 4 mm, f/1.8, 1/6, ISO 80.)

PORTFOLYO-SADECE ÜYELER

Gurbetçi kahveleri

Türkiye'den "misafir işçi" olarak gidenler artık büyük ölçüde Almanya'da kalıcı oldu. Kendi yarattıkları, başkalarına kapalı kurtarılmış sosyal alanlar, günlük hayatın sıkıntılarını geride bırakmakta birçoğuna yardımcı oluyor.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR **ALTAY TUZ**

Türkiyeli "misafir işçi"lerin Almanya'ya göçmeye başlamasının üstünden 50 yıldan fazla zaman geçti. Birçoğunun tahmin edemediği bir şey oldu; önce misafirliklerini uzattılar, sonra da orada kalıcı oldular, Almanya'yı "yuva" diye nitelendirebilecekleri bir yer yapmaya çalıştılar.

Kabul etmek gerekir ki yaşadıkları ve başardıkları hiç de azımsanacak tecrübeler değildi. 50 yıl sonra bile hâlâ, her gün yeni evlerinin getirdiği zorluklarla başa çıkmaya devam ediyorlar. Bu "halen devam eden entegrasyon" süreci birçoğuna "arada kalmak" dışında bir seçim bırakmadı. Ait olmak ile özlemek arasında bir seçim. Alman toplumunun bir parçası ve aynı zamanda ülkedeki en büyük azınlık olarak karşılaştıkları yabancı düşmanlığının izlerini silecek bir "cennet vatan" ideali, günlük dertlerini görmezden gelmeye yardımcı oldu ve onlara ihtiyaçları olduğunda sığınacakları bir liman sağladı.

Türkiyelilere özel sosyalleşme alanları ya da "kurtarılmış bölgeler", önce güvende ve rahat hissetmek, sonra da "evde" hissetmek için oluşturuldu. Bu mekânlarda, Türkiyelilerden başka birinin görülmesi pek olağan değil. Zamanlarını, izole edilmiş topluluklarında, başka uluslara misafirperver olmayan kurtarılmış bölgelerinde geçirmeye başladılar.

Misafir işçilerin kendilerine has, çok katmanlı kimliği hem "cennet vatan"ın gelenekselciliğini hem de Almanya'ya uygun yaşam biçimlerini içinde barındırıyor

Misafir işçilerin kendilerine has, çok katmanlı kimliği hem "cennet vatan"ın gelenekselciliğini hem de Almanya'ya uygun yaşam biçimlerini içinde barındırıyor.

NOVO
CASINO

Geçmişteki Türkiye

Almanya'daki kahvehaneler, Türkiye'nin herhangi bir köyündeki kahvehaneden daha fazla Türkiye öğesi barındırıyor. Duvarlarda, Almanya'ya ilk gelişlerinde astıkları posterlerle, televizyonda sürekli dönen Yeşilçam filmleriyle eski Türkiye'ye olan özlemlerini gidermeye çalışıyorlar.

Gençlerin vatan hayali

Gençler kahvehanelerde zaman geçirmeyi tercih etmeseler bile bazen buralara uğradıkları oluyor. “10-15 sene çalışıp para biriktirmeyi ve ülkeye dönmeyi düşünüyorum” diyor 19 yaşında bir genç. Türkiye’de ne kadar zaman geçirdiğini soruyorum, her sene üç hafta tatil için ailesiyle birlikte gittiğini söylüyor. Hayalindeki Türkiye ideali, bugünün gerçeklerini görmesini engelliyor.

Politik ve etnik kimlikler

Türkiye siyaseti Almanya kahvehanelerindeki sohbetlere de yön veriyor. Hal böyle olunca politik veya etnik kimliğe göre gideceği kahvehaneyi seçenlerin sayısı da fazla oluyor. Her kahvehanenin kapısında yazan "Üye olmayan giremez" uyarısı, kendi topluluklarından olmayanı dışarıda tutmak için geliştirdikleri bir yöntem.

tobaccoland
Vive le Moment
HERO
Bally

YENİ MODELLER 2019

Küçük ve aynasız

Yavaş yavaş DSLR makineler yerini aynasızlara bırakıyor. Bu sayede makinelerin boyutu küçülürken, gelişen teknoloji sayesinde görüntü kalitesinden taviz vermeden iyi fotoğraflar çekmek mümkün oluyor.

YAZI SERVET DİLBER

Canon EOS RP *Hafif ve sağlam*

CANON'UN EOS ailesinin son üyesi EOS RP oldu. Canon'un geçtiğimiz yıl tanıttığı tam kare sensörlü aynasız EOS R modelinin ardından, seriye eklenen ikinci model EOS RP.

EOS R modelinde olduğu gibi RF bağlantısını kullanan EOS RP, Canon EF ve EF-S lensleriyle uyumlu olarak çalışabiliyor. EOS RP 26.2 megapiksel sensörüyle EOS R'ın 30.3 megapiksellik sensörünün biraz gerisinde kalıyor. 6D Mark II ile yakın sonuçlar veren EOS RP, 100 ile 40.000 ISO aralığına sahip. 4.779 odak nokta sayısı bulunan EOS RP yüzde 100 kapsama alanlı elektronik bir vizöre sahip. Minimum enstantane hızı 30 saniye, maksimum deklanşör hızı 1/4.000 saniye olan Canon EOS RP'de dahili bir flaş yok.

Makinenin ekranı ise 3 inçlik, 1.04 milyon nokta, değişken açılı dokunmatik LCD ekrana sahip. Bu ekran ayrıca dokunmayla otomatik netliği de destekliyor.

MPEG-4 ve H.264 video formatlarına destek veren makine, saniyede 24 kare hızında 4K video kaydedebiliyor. Tam dolu pille 250 kare çekim gerçekleştirebilen makine 485 gram ağırlığında ve USB ile de şarj edilebiliyor.

Nikon Z7 *Sessiz mod, canlı performans*

NİKON, AYNASIZ tam kare fotoğraf makinesi segmentine Z model makineler ile giriş yaptı. Z serisinde iki farklı makine, üç objektif ve F bayonetli objektifleri kullanmaya yarayan adaptör bulunuyor.

Dahili beş eksenli görüntü sabitleme özelliği bulunan Z7 45.7 MP fotoğraf üreten bir makine. Saniyede dokuz kareye kadar çekim yapabiliyor ve 4K video kaydına izin veriyor. Ayrıca HDMI bağlantı ile harici bir kayıtçıya 10 bitlik 4:2:2 Log video akışı gönderebiliyorsunuz. Full HD çözünürlükte saniyede 120 kare yavaş çekimler (slow-mo) yapabiliyor.

Arkadan aydınlatmalı BSI CMOS sensör özellikle gece fotoğrafı çekimlerinde daha iyi performans sağlıyor, daha hızlı ve tutarlı otomatik netleme ve beraberinde daha iyi bir görüntü kalitesini getiriyor. Bu sensör ile beraber sunulan ISO hassasiyeti 64-25.600 arasında.

Fotoğraf makinesi tek kart yuvasına sahip. Artık profesyonel kategorisinde yer alan makineler iki kart yuvası bulunduruyor. Bu, çekim anında fotoğrafları yedeklemek için oldukça önemli bir özellik. Dahili beş eksenli görüntü sabitleme özelliği Z serisi objektifler kullanıldığında tam kapasite ile çalışıyor, 5 stopluk bir titreşim telafisi sunuyor. Bir adaptör yardımıyla farklı objektifler kullandığınızda poz telafisi 3 stopa iniyor.

Olympus OM-D E-M1X *Güvenilirlik, hız, hassasiyet*

AYNASIZ FOTOĞRAF MAKİNELERİ pazarında Micro 4/3 makineleri ile dikkat çeken Olympus, vahşi yaşam ve spor fotoğrafçıları başta olmak üzere yeni OM-D E-M1X'i kullanıcıların beğenisine sundu. Hem kendi ürün yelpazesinde hem de Micro 4/3 pazarında lider olmayı hedefleyen Olympus E-M1X fotoğraf makinesi, yüksek çözünürlüklü 20.4 MP Live MOS sensörüne ve çift TruePic VIII görüntü işlemcisine sahip.

Hız ve çok yönlü profesyonel fotoğrafçıların ihtiyaçlarını karşılamak için fotoğraf ve video özellikleri ile öne çıkan E-M1X, hızlı ve sürekli çekim, elektronik enstantaneli 60 fps ve mekanik enstantaneli 15 fps, DCI ve UHD 4K video kaydı çekim imkânı sağlıyor.

Magnezyum alaşımlı gövde, zorlu hava koşullarına karşı dayanıklı. Düşük ışık koşullarında çekimlerde avantaj sağlayan ISO, maksimum 25.600 seviyelerine kadar çıkabiliyor. Minimum enstantane 60 saniye, maksimum enstantane hızı 1/8.000 saniye olan makine, MPEG-4 ve H.264 formatlarında video çekimine destek veriyor.

E-M1X pil dahil 997 gram ağırlığında. Mobil cihazlara fotoğraf aktarımı için Wi-Fi ve Bluetooth bağlantı imkânı bulunuyor. Makinenin arkasında ise 1.037 milyon nokta 3 inç dokunmatik TFT LCD ekran bulunuyor.

Fujifilm GFX 50R *Geçmişten gelen*

FUJİFİLM GFX 50R, 50 megapiksel çözünürlüğünde rangefinder tarzındaki orta formatlı, aynasız bir makine. Sensörü ve işlemcisi de dahil olmak üzere birçok bileşenini markanın bir önceki orta format makinesi GFX 50S ile paylaşıyor; ancak bunları biraz daha küçük ve daha ucuz bir pakette yeniden düzenliyor. GFX 50R, esasen yaşlı kardeşi ile aynı görüntü kalitesini sağlasa da kullanım ve kontroller farklı bir çekim deneyimi sağlıyor.

GFX 50R, X-E3 modelinin fiziksel olarak daha büyük hali gibi duruyor. Fuji tarafından 1970'lerin sonlarından 1990'lı yılların ortalarına kadar uzun süre devam eden orta formatlı rangefinder serilerinin anılarını uyandıracak gibi görünüyor.

50 megapiksel görüntü üreten makinede elektronik vizör bulunuyor. Aynalı gövdelere özenmemesi, prizmadan kurtulmasına ve gövdenin küçülmesine olanak sağlamış. Suya ve toza dayanıklı gövdede iki tane SD kart yuvası bulunuyor. Tam dolu pil ile 400 kare fotoğraf çekilebiliyor, Bluetooth ile mobil cihazlara bağlanarak fotoğraf aktarılabiliyor. Saniyede üç kare seri çekim yapabiliyor, video çekmek isterseniz de Full HD olarak kayıt yapabilirsiniz. ISO 100-12.800 aralığını kullanan modelin üzerinde dahili bir flaş bulunmuyor ama harici bir flaşı gövde üzerindeki kızağa takarak kullanabilirsiniz.

Zeiss ZX1 *Hepsi bir arada*

ZEISS, ÖZELLİKLE fotoğraf ve sinema endüstrisi için ürettiği yüksek teknolojili objektifleri ile tanınır. Film kullanan analog rangefinder İkon makinesi ise yakın geçmişte adı gibi ikonik bir üründü. Günümüzde şirket tam kare sensörlü Zeiss ZX1'i açıklayarak dijital kameralar dünyasına dalmaya karar verdi. Zeiss'in yeni lenslerine benzer estetiği koruyan bu yeni kamera, çok farklı görünüyor. Daha önce Android tabanlı, dokunmatik ekranlı, sabit objektifli makineler gördük ancak hepsi bir arada değildi. Zeiss ZX1, 37.4 MP görüntü sensörü, sabit 35 mm Distagon F2 objektifi, 1280x720 piksel çözünürlüğüne sahip 4.3 inç büyüklüğünde dokunmatik ekranlı, kompakt bir makine. Zeiss, Adobe ile birlikte çalışmış ve fotoğraf makinesinin içine Adobe Photoshop Lightroom CC uygulamasını yerleştirmiş. ZX1, 30 fps'ye kadar UHD 4K ve 60 fps'ye kadar Full HD video da çekebiliyor. Android uygulamaları güvenlik nedeniyle kilitli ancak ilerleyen zamanlarda Zeiss'in tüm Google Play uygulamalarına erişim vereceği de şüpheli.

ZX1'in bir hafıza kartı yuvası yok; ancak makine, şirketin yaklaşık 6.800 Raw dosyasını DNG formatında (veya en fazla 50.000 JPEG dosyası) depolamak için yeterli olduğunu iddia ettiği 512 GB dahili bellek ile geliyor. Wi-Fi, Bluetooth ve USB-C bağlantısı bulunuyor. Yazılım güncellemeleri de kablosuz bir şekilde yapılabilecek.

Leica Q2 *Kompakt ve güçlü*

SON YILLARDA neredeyse bütün makine üreticileri megapiksel savaşına girdi. Yeni çıkan makineler bir önceki modellere göre daha yüksek çözünürlükte görüntü üretiyor. Buna ihtiyacımız olup olmadığı ayrı bir tartışma konusu elbette.

Bu artan çözünürlük trendine Leica da katıldı. Yeni çıkan ve 47.3 megapiksel çözünürlük sunan tam kare sensörü bulunan Leica Q2, Leica Q modelinin yenilenmiş bir versiyonu. Bir önceki modelin neredeyse 2 katı daha fazla çözünürlük elde edilebiliyor. 28 mm'lik F/1.7 diyaframlı objektifin kullanıldığı Leica Q2'de ISO hassasiyeti 50.000'e kadar yükseltilebiliyor. Arka tarafında 3 inç boyutunda 1.04 milyon nokta 3 inç dokunmatik sabit LCD ekran bulunan makinede yüzde 100 kapsama alanlı elektronik vizör mevcut. Minimum enstantane hızı 60 saniye, maksimum enstantane hızı 1/2.000 saniye. Video moduna geçildiğinde saniyede 30 kare 4K video kayıt edilebiliyor. Yeni nesil her makinede olduğu gibi Wi-Fi ve Bluetooth bağlantıları bulunuyor. Bu sayede çekilen fotoğraflar kablosuz olarak mobil cihazlara gönderilebiliyor. Leica'nın belirttiğine göre Leica Q2'nin pil kapasitesi de artmış. Dolu pille 370 kare çekilebiliyor. Su sıçramalarına karşı da dayanıklı olan Leica Q2, 718 gram ağırlığında.

Sony a6400 *Vlogger kamerası*

SONY A6400 modeli, uzun süredir piyasada olan A6300 ile A6500 modellerinin arasına yerleşti. Hem isim olarak hem de özellik olarak. Fotoğraf makinesi özelliklerinden ziyade video başarısı ile dikkat çekiyor.

Eski modellerin üzerine teknik olarak çok bir şey eklemeden özellikle vlog çekenleri hedefleyen makinede 180 derece dönebilen bir ekran bulunuyor. Böylece objektif karşısında kendinizi çekerken aynı zamanda izleme şansınız da var. Dokunmatik ekranı kullanışlı, ekran üzerinden hızlı AF takibi yapabilirsiniz.

S-log 2 ve S-log 3 çekime ek olarak 8 bit HDR kayıt yapma imkânı veren HLG profili eklenmiş.

4K çözünürlükte video çekebilen A6400, bu kaydı 30p hızda gerçekleştiriyor. Full HD çözünürlükte ise 120p hızına çıkarak ağır çekim yapma imkânı var.

Makine üzerinde mikrofon girişi var ama kulaklık çıkışı yok. Ne çektiğinizi dinlemek için veya kayıt sırasında seste problem olup olmadığını anlamak için dinleme yapabilmek önemli bir özellik.

Ricoh WG-6 *Her yerde yanınızda*

CEP TELEFONLARININ fotoğraf yetenekleri arttıkça küçük makinelere daha az ihtiyaç duyuyoruz. Ancak bu sınıftaki makineler bazı özellikleriyle halen gündemde. Özellikle suya, darbeye ve kötü hava koşullarına dayanıklı olmaları, bir tane edinmemiz için yeterli. Pantolon cebi için biraz büyük olsa da, çantalarımızın küçük ceplerine veya montumuzun içine kolayca yerleştirilebilir. 20 metre suyun altında su geçirmezlik, 2 metre yükseklikten düşmeye dayanıklılık ve -10 derecede çalışabilme vaadi cazip.

Ricoh WG-6'da 28 mm ile 140 mm arasında çalışan bir zum objektif bulunuyor. 125-6.400 ISO arasındaki değerlerde çalışan makine 20 megapiksellik fotoğraflar çekmenizi sağlıyor ancak RAW dosya üretme seçeceği yok. Bu bir anlamda hayal kırıklığı yaratabilir. Objektifin etrafına dağıtılmış 6 tane LED ışık makro çekim yaparken ekstra aydınlık sağlamaya yarıyor. 4K video çekebilen Ricoh WG-6'da dahili GPS de bulunuyor. Elektronik veya optik bir vizör yok, 3 inç büyüklüğündeki arka ekranı kullanarak çekim yapabiliyorsunuz.

Ricoh eski WG serisine göre daha verimli olan DB-110 pil paketine geçti. Bu yeni paket, pil ömründe önemli bir gelişme sağladı; CIPA test standartlarına göre Ricoh WG-6 340 kare çekim yapabilir.

Zamanı 1915'te durdurduk!

ÇANAKKALE SAVAŞLARI
GELİBOLU TARİHİ ALAN BAŞKANLIĞI

2020
GELİBOLU TARİHİ ALANI FOTO MARATONU

Tarihi Yaşarken Yakalayın...

tarihialanbaskanligi@kultur.gov.tr

Tel: 0286 8141128

gelibolutarihialanbaskanligi tarihialanbaskanligi TarihiAlan

CANON VARKEN

DAHA AZIYLA YETİNME

Hayatın hakkını ver.
En özel anların en güzel
görüntüleri için Canon.

#DahaAzıylaYetinme

EOS 2000D

24.1 MEGA PIXELS CMOS | ISO 6400 6400 | EOS Movie FULL HD | Wi-Fi / NFC

Canon

@canonturkiye @canonturkiye

Live for the story_